

LEVITIKU

Udhëzimet për flijimet e djegura

1¹⁻²Zoti e thirri Moisiun në Tendën e shenjtë dhe i dha udhëzimet për kushtimin e flive. Ai e urdhëroi t'u thoshte izraelitëve fjalët që vijojnë:

«Kur njëri prej jush dëshiron t'i kushtojë Zotit një fli, për këtë ai duhet të marrë një bagëti të trashë ose bagëti të imët.

³Në qoftë se dëshiron t'i kushtojë një fli përkushtimi dhe për këtë zgjedh një bagëti të trashë, kjo duhet të jetë një kafshë mashkull pa të meta, sepse kjo i pëlqen Zotit. Ai duhet ta çojë vetë kafshën deri në hyrjen e Tendës së shenjtë dhe ta vërë dorën në kokën e kafshës; atëherë Zoti do ta pranojë flinë e tij dhe do t'ia falë mëkatin. ⁴Pastaj, ai duhet ta therë kafshën atje, para Tendës së shenjtë.

Një prift i pasardhësve të Aharonit do ta marrë gjakun e kafshës së flijuar dhe me të do të spërkatë të katër anët e altarit, i cili qëndron pranë hyrjes së Tendës së shenjtë. ⁵Kur njeriu e rrjep kafshën dhe e copëton, ⁶prifti duhet t'i fryjë prushit mbi altar dhe në të të vërë drutë njërin mbi tjetrin. ⁷Pastaj, mbi të duhen vendosur pjesët e kafshës, duke përfshirë edhe kokën dhe pjesët e dhjavit. ⁸Zorrët dhe kërcinjtë e këmbëve duhen pastruar më përpara me ujë nga ai që e kushton flinë. Prifti duhet t'i djegë të gjitha në altar. Një flijim i tillë e gëzon Zotin.

¹⁰Në qoftë se dikush dëshiron t'i kushtojë Zotit një bagëti të imët si fli përkushtimi, kafsha duhet të jetë, gjithashtu, mashkull dhe pa të meta. ¹¹Ai duhet ta therë atë në anën e djathtë pranë altarit që qëndron para Tendës së shenjtë. Një prift i pasardhësve të Aharonit duhet ta spërkatë gjakun në katër anët e altarit. ¹²⁻¹³Njeriu duhet ta copëtojë kafshën dhe t'ia pastrojë zorrët dhe kërcinjtë e këmbëve me ujë. Pastaj, prifti duhet t'i vendosë mbi zjarr të gjitha pjesët e kafshës, bashkë me kokën dhe pjesët e dhjavit, që të digjen të gjitha. Një fli e tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon.

¹⁴Në qoftë se dikush do t'i flijojë Zotit një çift shpendësh, ky duhet të jetë një turtull ose një pëllumb.

¹⁵Prifti duhet t'i çojë tek altari, t'ua këpusë kokat dhe t'i djegë në zjarrin e altarit. Gjaku duhet shtrydhur në muret e altarit. ¹⁶Gusha me përmbajtjen e saj duhet hequr dhe duhet hedhur në grumbullin e hirit, që gjendet në anën e altarit që është më larg Tendës së shenjtë. ¹⁷Trupi i shpendëve duhet çarë midis krahëve, por të mos ndahet në dy pjesë. Pastaj prifti do t'i djegë zogjtë në altar. Një flijim i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon.

Udhëzimet për kushtimin e blatimeve drithore

2¹Në qoftë se dikush dëshiron t'i dhurojë Zotit një blatim drithor, ai duhet të marrë pak miell, të hedhë mbi të vaj ulliri dhe të vërë temjan mbi të. ²Pastaj duhet t'ua sjellë të gjitha priftërinjve, pasardhësve të Aharonit. Njëri prej tyre, duhet të marrë një grusht mielli të njomur me vaj, bashkë me pak temjan dhe duhet ta djegë këtë pjesë të dhuratës mbi altar, si shenjë, se gjithë blatimi i takon Zotit. Një blatim i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon. ³Pjesa tjetër e blatimit u takon priftërinjve. Kjo është diçka jashtëzakonisht e shenjtë, sepse i kushtohet Zotit si blatim.

⁴Kur dikush dëshiron t'i kushtojë Zotit diçka të pjekur në furrë, kjo duhet gatuar me miell gruri, pa përdorur tharm; ajo duhet të jetë ose pite e gatuar me miell të përzier me vaj ulliri, ose petull e lyer me vaj ulliri. ⁵Në qoftë se dikush dëshiron të dhurojë si blatim drithor diçka të pjekur mbi një pllakë metalike, kjo duhet gatuar me miell gruri të përzier me vaj ulliri, por pa tharm. ⁶Ai duhet ta ndajë blatimin në pjesë dhe të derdhë vaj mbi të. Kështu, ajo bëhet e përshtatshme për t'u dhuruar si blatim drithor. ⁷Në qoftë se dikush dëshiron t'i dhurojë Zotit si blatim drithor diçka të skuqur në tigan, kjo duhet të përgatitet me miell gruri dhe të skuqet me vaj.

⁸Ajo që gatuhet sipas këtyre udhëzimeve, mund t'i dhurohet Zotit si blatim drithor. Ajo duhet t'i dorëzohet priftit, i cili pastaj duhet ta çojë tek altari. ⁹Prifti duhet të djegë mbi altar një pjesë prej saj si shenjë që gjithë dhurata i takon Zotit. Një blatim i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon. ¹⁰Pjesa tjetër e blatimit u takon priftërinjve. Kjo është diçka jashtëzakonisht e shenjtë, sepse i kushtohet Zotit si flijim.

¹¹Asnjë blatim drithor që i bëhet Zotit, nuk duhet të gatuhet me tharm; ju nuk duhet të përdorni as mjaltë. ¹²Kur i sillni Zotit prodhimet e para të të korrave, nuk duhet të mungojë as tharm e as mjaltë, por këto nuk do të përdoren si flijim që digjet në altar. ¹³Por çdo blatim drithor duhet kripur; në të vërtetë duhet kripur çdo flijim, sepse kripa është shenjë për besëlidhjen që ka bërë me ju Zoti.

¹⁴Kur dikush dëshiron t'i dhurojë Zotit një blatim prej frutave të para të të korrave të tij, ai duhet të marrë kokrra drithi të freskëta, t'i pjekë mbi zjarr dhe pastaj t'i dërrmojë. ¹⁵Pastaj, duhet të derdhë mbi to vaj ulliri dhe t'u shtojë temjan. Kështu përgatitet një blatim drithor. ¹⁶Prifti duhet të djegë mbi altar një pjesë të kokrrave bashkë me gjithë temjanin, si shenjë që mbarë blatimi i takon Zotit. Një blatim i tillë pranohet nga Zoti.

Udhëzimet për flijimet e miqësisë

3 Për flijimin e miqësisë vlejné udhëzimet që vijnë: kush dëshiron t'i kushtojë Zotit një bagëti të trashë si flijim miqësie, mund të marrë një kafshë mashkull ose femër, por ajo duhet të jetë pa të meta. ²Ai duhet ta vërë dorën mbi kokën e kafshës dhe ta therë në hyrjen e Tendës së shenjtë. Një prifti i pasardhësve të Aharonit duhet të spërkatë me gjak të katër anët e altarit. ³Pjesët më të mira të kafshës duhen djegur si flijim kushtuar Zotit, d.m.th. tërë dhjami rreth zorrëve, ⁴të dyja veshkat me dhjamin e tyre, si dhe pjesët e dhjamt pranë mëlçisë së zezë. ⁵Prifti duhet t'i vërë të gjitha këto pjesë mbi zjarrin e altarit dhe t'i djegë bashkë me flitë e përkushtimit. Një flijim i tillë e gëzon Zotin dhe ai do ta pranojë. ⁶Kush dëshiron të kushtojë si flijim miqësie një bagëti të imët, mund të marrë një kafshë mashkull ose femër, por ajo duhet të jetë pa të meta. ⁷⁻¹⁶Kafshën e caktuar për flijim, ai duhet ta afrojë te shenjtërorja, ta vërë dorën mbi kokën e saj dhe ta therë. Prifti do të spërkatë me gjak të katër anët e altarit. Pjesët më të mira do të digjen si flijim kushtuar Zotit, d.m.th. tërë dhjami rreth zorrëve, të dyja veshkat me dhjamin e tyre si dhe pjesët e dhjamt pranë mëlçisë së zezë. Në rastin e deles, duhet shtuar edhe bishti me dhjamë, i cili duhet prerë aty ku lidhet me shtyllën kurrizore. Të gjitha këto prifti do t'i djegë si flijim kushtuar Zotit. Një flijim i tillë e gëzon Zotin dhe ai do ta pranojë. Parimisht tërë dhjami dhe pjesët me dhjamë i përkasin Zotit. ¹⁷Askush prej jush nuk duhet të hajë dhjamë ose gjak. Ky udhëzim vlen gjithnjë dhe gjithkund.»

Udhëzimet për flitë e pajtimit

1. Flijimi i caktuar për kryepriftin

4 Zoti i dha urdhër Moisiut ²që t'u thoshte izraelitëve fjalët që vijnë:
«Kur ndokush shkel, pa qëllim, një urdhër të Zotit, kur ai, padashur, bën diçka që ka ndaluar Zoti, atëherë vlejné udhëzimet që vijnë:
³Në qoftë se është kryeprifti ai që ka shkelur, pa qëllim, një urdhër të Zotit dhe kështu ngarkohet mbarë populli me faj, ai duhet të kushtojë si flijim pajtimi një dem të ri dhe pa të meta. ⁴Ai duhet ta çojë demin te hyrja e Tendës së shenjtë, ta vërë dorën mbi kokën e kafshës dhe ta therë atje, para Tendës. ⁵Pastaj, një pjesë e gjakut duhet mbledhur në një kupë dhe duhet të futet në shenjtërore. ⁶Atje duhet të fusë gishtin në gjak dhe të spërkatë shtatë herë mbi dhe para perdes që mbulon shenjtëroren e brendshme. ⁷Pastaj, duhen lyer me pak gjak qoshet e ngritura të altarit të temjanit, i cili qëndron në pjesën e përparme të Tendës. Pjesa tjetër e gjakut duhet derdhur në altarin e caktuar për flijimet e përkushtimit, i cili gjendet pranë hyrjes së Tendës. ⁸Pastaj, duhen prerë të gjitha pjesët me dhjamë të kafshës, duhet hequr gjithë dhjami i zorrëve, ⁹të dyja veshkat me dhjamin e tyre, si dhe pjesët e dhjamt pranë mëlçisë së zezë, ¹⁰ashtu siç bëhet me flijimin e bagëtisë. Ai duhet t'i djegë këto pjesë mbi altarin e caktuar për flijimin e përkushtimit. ¹¹⁻¹²Pjesët e tjera të kafshës, që mbeten – lëkura, pjesët e mishit dhe kockat, si dhe koka, këmbët dhe zorrët me përmbajtjen e tyre – duhen larguar nga zona e fushimit dhe duhen çuar në një vend të pastër, atje ku depozitohet hiri i flijimeve. Atje duhen djegur të gjitha në një zjarr me dru.

2. Flijimi i caktuar për mbarë bashkësinë

¹³Në qoftë se mbarë bashkësia e izraelitëve ka mëkatuar, pa dashur, kundër Zotit dhe kështu është ngarkuar me faj, ¹⁴sapo vërehet gabimi, duhet paraqitur një dem i ri si fli pajtimi. Kafsha e caktuar për flijim duhet çuar para Tendës së shenjtë; ¹⁵pleqtë e popullit duhet t'i vënë duart në kokën e kafshës dhe ta therin para Tendës. ¹⁶⁻²¹Me gjakun, me dhjamin dhe me pjesët që mbeten nga kafsha, kryeprifti duhet të veprojë si me flijimin e pajtimit për veten e tij. Në këtë mënyrë, bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë mbarë kishës fajin e bërë.

3. Flijimi i caktuar për kryetarin e fisit

²²Në qoftë se kryetari i një fisi, pa dashur, ka mëkatuar në kundërshtim me urdhërimet e Zotit, Perëndisë së tij, ai ngarkohet me faj. ²³Atëherë njeriu, sapo ta marrë vesh këtë, duhet të paraqitë për flijim një çjap. ²⁴Ai duhet ta vërë dorën mbi kokën e çjapit dhe ta therë si flijim pajtimi para shenjtërores, në vendin ku theren kafshët për flijimin e përkushtimit. ²⁵Pastaj prifti duhet t'i lyejë me pak gjak pjesët e ngritura të altarit të flijimit të përkushtimit, kurse pjesën e gjakut që mbetet duhet ta derdhë në altar. ²⁶Gjithë dhjami duhet djegur mbi altar, siç bëhet me flijimin e miqësisë. Në këtë mënyrë bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajin kryetarit të fisit.

4. Flijimi i caktuar për njeriun e thjeshtë

²⁷Në qoftë se një njeri tjetër prej popullit mëkaton, pa dashur, dhe vepron kundër urdhërimeve të Zotit, ai ngarkohet me faj. ²⁸Sapo ta marrë vesh këtë, ai duhet të kushtojë si flijim një dhi pa të meta. ²⁹Ai duhet ta vërë dorën mbi kokën e kafshës së caktuar për flijim dhe ta therë atë, në vendin ku theren kafshët e caktuara për flijimin e përkushtimit. ³⁰Pastaj prifti duhet të lyejë me pak gjak qoshet e ngritura të altarit për flijimet e përkushtimit, kurse pjesën e gjakut që mbetet, duhet ta derdhë në altar. ³¹Pjesët e dhjamt

do t'i djegë në altar, siç vepron me fljimin e miqësisë. Ky fljimi e gëzon Zotin. Në këtë mënyrë bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fljuesit fajin e tij. ³²⁻³⁵Në vend të dhisë mund të kushtohet një dele, një kafshë e gjinisë femërore, pa të meta. Me të vepron një lloj si me dhinë. Në fund, prifti duhet t'i djegë në altar të gjitha pjesët e dhjavit, bashkë me flitë e tjera. Në këtë mënyrë bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fljuesit fajin e tij.

5. Disa shembuj konkretë

5 Një fli pajtimi kërkohet: kur dikush, pasi e kanë vënë në be si dëshmitar, nuk pranon të dëshmojë për atë që ka parë ose që ka dëgjuar;

²kur dikush prek diçka të papastër, p.sh. kërmën e ndonjë kafshe, dhe vetëm më vonë e merr vesh këtë gjë;

³kur dikush prek një njeri tjetër, i cili është i sëmurë me një sëmundje që e bën të papastër, dhe këtë e merr vesh vetëm me vonë;

⁴kur dikush bën be pa u menduar mirë, pa marrë parasysh nëse është për të mirën e tij ose për dëmin e tij, dhe këtë e merr vesh vetëm me vonë.

⁵Në të gjitha këto raste fajtori duhet të shkojë te prifti dhe t'ia thotë atë që ka bërë. ⁶Për t'u falur përsëri, ai duhet t'i kushtojë Zotit një dele ose një dhi si fljimi. Me këtë fljimi bëhet shlyerja e mëkatit dhe njeriu nuk do të jetë më fajtor.

6. Fljimi i caktuar për të varfrin

⁷Në qoftë se fajtori është tepër i varfër për të kushtuar një dele ose një dhi, atëherë në vend të saj, ai duhet t'i kushtojë Zotit dy turtuj ose dy pëllumba, njëri si fljimi pajtimi dhe tjetri si fljimi përkushtimi. ⁸Së pari prifti duhet të marrë pëllumbin e caktuar për fljimin e shlyerjes së mëkatit, t'ia presë qafën, por pa ia këputur kokën, ⁹dhe të derdhë pak nga gjaku i tij mbi anët e altarit. Pjesën e gjakut që mbetet, ai duhet ta shtrydhë në rrëzë të altarit. Ky është një fljimi pajtimi. ¹⁰Pastaj prifti do ta flijojë pëllumbin e dytë sipas udhëzimeve për kushtimin e fljimit të përkushtimit. Në këtë mënyrë, bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajtorit fajin e tij.

¹¹Kur fajtori është tepër i varfër për të siguruar dy pëllumba, në vend të tyre ai duhet të sjellë 1,5 kg miell gruri. Por, ai nuk duhet të derdhë mbi të as vaj e as t'i shtojë temjan, sepse këtu është fjala për një fljimi pajtimi e jo për një fljimi përkushtimi. ¹²Prifti duhet të marrë një grusht nga ky miell dhe ta djegë këtë pjesë bashkë me flitë e tjera që janë në altar, si shenjë se i tërë fljimi i takon Zotit. Kështu, ky bëhet fljimi për shlyerjen e mëkatit. ¹³Në këtë mënyrë bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajtorit fajin e tij. Pjesa e miellit që mbetet i takon priftit, ashtu siç vepron me një fljimi drithor.»

Udhëzimet për fljimin e dëmshpërblimit

¹⁴Zoti i dha Moisiut udhëzime të tjera:

¹⁵«Kur ndokush, pa qëllim të keq, nuk e paguan tatimin që i caktohet Zotit, ai duhet t'i kushtojë atij, si fljimi dëmshpërblimi, një dash ose një cjan pa të meta. Kafsha duhet të ketë vlerën e një shume argjendi, e cila është caktuar që më përpara; si njësi matëse vlen pesha e shenjtërores. ¹⁶Tatimet, të cilat i ka borxh, ai duhet t'ia dorëzojë priftit duke i shtuar edhe një të pestën e shumës. Me këtë fljimi bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajtorit fajin e tij.

¹⁷Gjithashtu, kur dikush shkel, pa dashur, një urdhër të Zotit, ai ngarkohet me faj. ¹⁸⁻¹⁹Për të vënë gjithçka përsëri në rregull, ai duhet të çojë te prifti një dash ose një cjan, me një vlerë të caktuar që më përpara. Me këtë fljimi prifti bën shlyerjen e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajin fajtorit. Fljimi vlen si dëmshpërblim, sepse fajtori ka mëkatuar kundër Zotit, edhe në qoftë se veprimi është bërë pa dashur.»

²⁰Zoti i dha Moisiut edhe një udhëzim: ²¹«Kur ndokush bën faj të rëndë kundër Zotit duke i bërë keq një bashkatdhetari: për shembull, ai gënjen rreth sendit që ka marrë për ta ruajtur, që e ka marrë hua, që ka vjedhur ose ka marrë diçka me kërcënim; ²²ose kur gjen një send dhe e mohon këtë; ose kur bën be të rreme për të fshehur ndonjë punë të keqe të të njëjtit lloj; ²³atëherë ky njeri ka bërë mëkat dhe është fajtor. Ai duhet ta kthejë sendin që ka vjedhur, që ka marrë me kërcënim, që ka gjetur ose që është depozituar tek ai, ²⁴ose sendin, për të cilin ka bërë be të rreme. Jo vetëm që duhet ta kthejë atë tërësisht, por ai duhet t'i shtojë edhe një të pestën e vlerës së tij; ai duhet t'ia kthejë pronarit të ligjshëm atë, për të cilën e ndien veten fajtor. ²⁵Pastaj ai duhet të çojë te prifti një dash pa të meta, sipas vlerës së caktuar, si fljimi dëmshpërblimi kushtuar Zotit. ²⁶Me këtë fljimi bëhet shlyerja e mëkatit dhe Zoti do t'ia falë fajin fajtorit, me të cilin ai është ngarkuar në këtë rast.»

Udhëzimet për priftërinjtë

1. Fljimi i përkushtimit

6 ¹⁻²Zoti i dha Moisiut edhe udhëzime të tjera për shërbimin e priftërinjve, të Aharonit dhe të pasardhësve të tij:

«Së pari, udhëzimet për kushtimin e fljimeve të përkushtimit: Një fljimi i tillë duhet të rrijë tërë natën në altar dhe prushi nuk duhet të shuhet. ³Në mëngjes, prifti duhet të vishet me tunikën e tij prej liri dhe me kilota liri. Ai duhet të heqë prej altarit hirin e fljimit të djegur në tërësi dhe ta hedhë atë pranë altarit. ⁴Pastaj duhet të ndërrojë veshjen e tij dhe ta largojë hirin jashtë fushimit në një vend të caktuar për këtë gjë. ⁵⁻⁶Mbi prushin në altar, ai duhet të vërë një shtresë tjetër me dru dhe mbi to të vërë flinë e përkushtimit, si dhe pjesët e dhjamt për fljimin e miqësisë. Kështu, çdo mëngjes ai e përtërin sërish zjarrin mbi altar. Zjarri duhet të vazhdojë të digjet pa pushim, që të mos fiket.

2. Blatimi drithor

⁷Për kushtimin e blatimit drithor vlen udhëzimi që vijon: Një prift prej pasardhësve të Aharonit duhet t'i afrohet altarit me blatimin që i kushtohet Zotit. ⁸Ai duhet të marrë një grusht prej miellit të njomur me vaj ulliri, bashkë me të gjithë temjanin, dhe ta djegë këtë pjesë të blatimit në altar, si shenjë se mbarë blatimi i takon Zotit. Një fljimi i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon. ⁹⁻¹⁰Pjesën tjetër të blatimit drithor mund ta hanë priftërinjtë. Ajo duhet pjekur pa tharm, në një vend të shuguruar, dhe duhet ngrënë në oborrin e Tendës së shenjtë. Zoti ua ka premtuar pasardhësve të Aharonit këtë pjesë të këtij fljimi. Kjo është diçka jashtëzakonisht e shenjtë, siç është edhe mishi i fljimit të pajtimit dhe mishi i fljimit të dëmshpërblimit.

¹¹Kush e prek pa leje, duhet të vdesë. Vetëm pasardhësve meshkuj të Aharonit u lejohet ta hanë; kjo pjesë e fljimit që i kushtohet Zotit, është caktuar që të jetë përgjithmonë pjesa e tyre.»

¹²Moisiu mori edhe udhëzimet që vijnë: ¹³«Pasi Aharoni u shugurua kryeprift, atëherë ai dhe pasardhësit e tij, duhet t'i kushtojnë Zotit 1,5 kg miell gruri si blatim drithor, gjysmën t'ia kushtojnë në mëngjes dhe gjysmën tjetër në mbrëmje. ¹⁴Blatimi duhet përzier me vaj ulliri dhe të piqet në një pllakë metalike; pastaj duhet copëtuar dhe duhet djegur në altar. Një blatim i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon. ¹⁵Kushdo prej pasardhësve të Aharonit që është kryeprift i asaj kohe, duhet ta bëjë një blatim të tillë në altar për nder të Zotit. Ky udhëzim vlen përgjithmonë. ¹⁶Në të vërtetë, çdo blatim drithor, që prifti e kushton për veten e tij, duhet djegur i tëri; asnjë pjesë e tij nuk duhet ngrënë.»

3. Fljimi i pajtimit

¹⁷⁻¹⁸Rreth fljimit të pajtimit, Moisiu mori udhëzimet që vijnë për Aharonin dhe bijtë e tij:

«Ashtu si me rastin e fljimit të përkushtimit, edhe me rastin e fljimit të pajtimit, flia duhet therur në anën e djathtë pranë altarit që qëndron para Tendës së shenjtë. Mishi i flisë së pajtimit është jashtëzakonisht i shenjtë. ¹⁹Kur kushton një fljimi të tillë, këtë mish mund ta hajë prifti, por vetëm në një vend të shuguruar për këtë, në oborrin e shenjtërores. ²⁰Kushdo që e prek pa leje, duhet të vdesë. Në qoftë se një pikë gjaku bie në një petk, njolla duhet larë në një vend të shuguruar. ²¹Në qoftë se mishi zihet në një enë prej balte, në fund kjo duhet të thyhet; por, kur zihet në një enë prej metali, mjafton që ajo të pastrohet dhe të shpëlahet mirë me ujë. ²²Vetëm pjesëtarët meshkuj të familjeve priftërore mund ta hanë këtë mish; ai është shumë i shenjtë. ²³Kur gjaku i flisë çohet në Tendën e shenjtë për shlyerjen e mëkatit, askush nuk duhet ta hajë këtë mish; ai duhet djegur.

4. Fljimi i dëmshpërblimit

⁷Edhe mishi i fljimit të dëmshpërblimit është shumë i shenjtë. ²Ashtu si me fljimin e përkushtimit, flia duhet therur në anën e djathtë pranë altarit para shenjtërores. Prifti duhet të spërkatë me gjak të katër anët e altarit. ³⁻⁵Pjesët më të mira i takojnë Zotit, d.m.th. tërë dhjami rreth zorrëve, të dyja veshkat me dhjamin e tyre, si dhe pjesët e dhjamt pranë mëlçisë së zezë. Prifti duhet t'i djegë ato në altar si fljimi dëmshpërblimi. ⁶Mishin mund ta hanë pjesëtarët meshkuj të familjeve priftërore, por vetëm në një vend të shuguruar për këtë; sepse ky mish është shumë i shenjtë. ⁷Ashtu si me fljimin e pajtimit, mishi i takon priftit, i cili e kushton.

5. Pjesa që i takon priftit

⁸Në qoftë se dikush i kushton Zotit një fljimi përkushtimi, lëkura e kafshës i takon priftit që bën shërbimin. ⁹Edhe çdo blatim drithor i pjekur në furrë, i skuqur në tigan ose i gatuar mbi një pllakë, i takon priftit i cili e kushton. ¹⁰Përkundrazi, në blatimet e tjera drithore, qoftë me vaj ulliri ose pa të, ato duhen ndarë ndërmjet të gjithë priftërinjve.

6. Fljimi i miqësisë

¹¹Kur dikush i kushton Zotit një fljimi miqësie, ai duhet të veprojë sipas këtyre rregullave:

¹²Në qoftë se kushtohet si fljimi mirënjohjeje, përveç kafshës që do të flijohet, duhen kushtuar edhe bukë të gatuar pa tharm, kuleç të gatuar me miell të përzier me vaj ulliri, petulla të lyera me vaj ulliri, pite të gatuar me miell të përzier me vaj ose pa vaj. ¹³Si shtesë mund të kushtohen edhe bukë me tharm. ¹⁴Ai që e bën kushtimin duhet të ngrejë lart, para altarit të Zotit, një pjesë prej çdo lloji buke. Këto bukë i takojnë priftit që spërkat me gjak anët e altarit. ¹⁵Mishi i një fljimi mirënjohjeje duhet ngrënë ditën kur kushtohet fljimi. Asnjë pjesë e fljimit nuk duhet të mbetet për mëngjesin tjetër.

¹⁶Kur dikush kushton një flijim miqësie sepse ka dëshirë ose sepse do të bëjë një be, atëherë një pjesë e mishit mund të hahet ditën e flijimit dhe pjesa tjetër të nesërmen. ¹⁷Në qoftë se mbetet edhe të pasnesërmen, duhet hedhur në zjarr. ¹⁸Në qoftë se, ditën e tretë, dikush e ha mishin e flijimit të tij të miqësisë, ai nuk mund ta fitojë dashamirësinë e Zotit; flijimi i tij nuk vlen asgjë, sepse mishi është bërë i papërshtatshëm për çdo përdorim fetar. Kush e ha atë ngarkohet me faj. ¹⁹Në qoftë se mishin e ka prekur diçka e papastër, ai nuk duhet të hahet, por duhet të hidhet në zjarr. Njeriu duhet të jetë (ritualisht) i pastër për ta ngrënë mishin e flijimit. ²⁰Në qoftë se dikush është i papastër dhe ha pak mish që i përket flijimit të miqësisë kushtuar Zotit, ai do të përjashtohet nga gjiri i kishës së Izraelit; ²¹kjo vlen për këdo që e ha pasi ka prekur një njeri të papastër, një kafshë të papastër ose ndonjë send të papastër.»

Udhëzimet për popullin

²²Zoti i tha Moisiut ²³që ta njoftojë popullin për rregullat që vijnë:

«Ju nuk duhet të hani asnjë pjesë me dhjamë prej kafshëve, qofshin ato qe, dele ose dhi. ²⁴Dhjami i kafshës së ngordhur ose i kafshës së mbytur nga kafshët e egra nuk duhet të hahet, por mund të përdoret në një mënyrë tjetër. ²⁵Në qoftë se ndokush ha një pjesë me dhjamë të një kafshe që është caktuar për flijim kushtuar Zotit, ai duhet përjashtuar nga gjiri i kishës. ²⁶Ju nuk duhet të përdorni si ushqim as gjakun e një zogu ose të një kafshe, pavarësisht se ku banoni. ²⁷Në qoftë se dikush e pi gjakun, ai duhet përjashtuar nga gjiri i kishës së Izraelit.

²⁸Zoti i tha Moisiut që t'i njoftojë izraelitët për udhëzimet që vijnë:

²⁹Kur dikush kushton një flijim miqësie, ai duhet t'i japë Zotit pjesën që i takon atij; ³⁰ai duhet ta sjellë vetë atë që i takon Zotit, d.m.th. pjesët me dhjamë dhe kraharorin e kafshës. Pjesët e kraharorit i kalohen Zotit në mënyrë simbolike.

³¹Pastaj priftërinjtë do t'i marrin ato si pjesë që u takojnë atyre. Pjesët me dhjamë digjen në altar. ³²Edhe kofsha e djathtë e pasme e kafshës quhet pjesa e priftërinjve. ³³Ajo i takon atij prifti që i kushton Zotit gjakun dhe dhjamin e flijimit të miqësisë.

³⁴⁻³⁶Zoti cakton që kraharori dhe kofsha e djathtë e pasme e kafshës, që izraelitët ia kushtojnë Zotit si flijim miqësie, t'i jepen priftit Aharon dhe bijve të tij.

Këto pjesë u takojnë Aharonit dhe të gjithë pasardhësve të tij, si pjesët e tyre të flijimit, sapo të shugurohen priftërinj. Izraelitët janë të detyruar t'ua japin priftërinjve këto pjesë. Ky është ligji i përhershëm, për të gjithë brezat. ³⁷Këto janë udhëzimet për flijimet e përkushtimit, blatimet drithore, flijimet e pajtimit, flijimet e dëmshtëpërlimit, flijimet e miqësisë, si dhe për flijimin për shugurimin e priftërinjve.» ³⁸Këto udhëzime Zoti ia dha Moisiut në malin e Sinait, ku Ai i urdhëroi izraelitët t'ia kushtojnë Atij këto flijime.

Shugurimi i priftërinjve të parë

(Dal 29,1-37)

8 Zoti i tha Moisiut: ²⁻³«Eja me Aharonin dhe bijtë e tij në hyrjen e Tendës së shenjtë! Sill edhe veshjet priftërore, vajin për shugurim, demin e ri për flijimin e pajtimit, dy desh dhe shportën me bukë të ndorme. Lajmëro mbarë bashkësinë të mbliidhet atje.» ⁴Moisiu veproi sipas urdhrit të Zotit dhe bashkësia u mbledh në hyrjen e Tendës së shenjtë.

⁵Moisiu u tha; «Ajo që do të shikoni tani, bëhet me urdhër të Zotit.» ⁶Ai urdhëroi që të paraqiteshin Aharoni dhe bijtë e tij dhe të laheshin. ⁷Pastaj i veshi Aharonit tunikën priftërore, e lidhi me brez, i veshi rrobën e sipërme dhe lidhi përparësen me rripin e vet. ⁸Mbi të lidhi parzmoren, në të cilin vuri shortin e shenjtë. ⁹Mbi kokë ai i vuri Aharonit një çallmë dhe në anën e përparme të saj lidhi kezën e shenjtë, pikërisht sipas urdhrit të Zotit.

¹⁰⁻¹¹Pastaj Moisiu e mori vajin për shugurim dhe me të shuguroi shenjtëroren

dhe altarin. Ai e spërkati me vaj banesën e Zotit dhe gjithçka që ishte në të. Ai spërkati shtatë herë katër anët e altarit, si dhe mjetet për flijimin dhe legenin e madh bashkë me bazamentin e tij.

¹²Pastaj ai hodhi vaj shugurimi mbi kokën e Aharonit dhe e shuguroi kryeprift. ¹³Ai urdhëroi që të paraqiteshin të dy bijtë e Aharonit dhe i veshi me tunikë, me brez dhe me çallmë, sipas urdhrit të Zotit.

¹⁴Moisiu urdhëroi të sillej demi i ri, i cili ishte caktuar për flijimin e pajtimit. Aharoni dhe bijtë e tij i vunë duart në kokën e kafshës ¹⁵dhe Moisiu e theri. Ai mori pak gjak demi dhe me gisht i leu qoshet e ngritura të altarit; pjesën tjetër të gjakut e derdhi në bazën e altarit.

Kështu, ai e shuguroi altarin dhe e veçoi për përdorimin e Zotit. ¹⁶Pjesët e dhjamosura të kafshës – gjithë dhjamin e zorrëve, pjesët e dhjamat pranë mëlçisë, si dhe të dy veshkat me dhjamin e tyre, i dogji në altar.

¹⁷Pjesët e tjera të kafshës – lëkurën, mishin dhe zorrët – i dogji jashtë fushimit, sipas urdhrit të Zotit.

¹⁸Pastaj urdhëroi të sillej dashi, i cili ishte caktuar për flijimin e përkushtimit. Aharoni dhe bijtë e tij i vunë duart në kokën e kafshës. ¹⁹Moisiu e theri dhe spërkati me gjakun e tij të katër anët e altarit. ²⁰Pastaj e ndau kafshën në pjesë dhe i dogji pjesët, bashkë me kokën dhe dhjamin, mbi altar. ²¹Zorrët dhe kërcinjtë e këmbëve i lau me ujë dhe i dogji në altar. Kafsha u flijua ashtu siç kishte urdhëruar Zoti; Zoti

u gëzua dhe e pranoi flijimin.

²²Pastaj Moisiu urdhëroi të sillej dashi i dytë, i cili ishte caktuar për flijimin e shugurimit të priftërinjve. Aharoni dhe bijtë e tij i vunë duart në kokën e tij, ²³dhe Moisiu e theri. Ai mori pak gjak dhe me të ia leu Aharonit bulën e djathtë të veshit, gishtin e madh të dorës së djathtë dhe gishtin e madh të këmbës së djathtë. ²⁴Pastaj thirri të paraqiteshin bijtë e Aharonit dhe ua leu me gjak bulën e djathtë të veshit, gishtin e madh të dorës së djathtë dhe gishtin e madh të këmbës së djathtë. Me pjesën tjetër të gjakut ai spërkati të katër anët e altarit. ²⁵Pastaj mori pjesët me dhjamë të dashit: bishtin, dhjamin e zorrëve, pjesët me dhjamë pranë mëlçisë, veshkat me dhjamin e tyre, si dhe kofshën e pasme të djathtë. ²⁶Prej shportës me bukë të ndorme, e cila qëndronte para altarit, nxori një bukë, një petull me vaj dhe një kulaç. Ai i vuri ato mbi pjesët e dhjamt dhe mbi kofshën ²⁷dhe të gjitha së bashku ia dha Aharonit dhe bijve të tij. Këto ia kaloi në mënyrë simbolike Zotit. ²⁸Pastaj Moisiu ua mori përsëri të gjitha këto, i vuri mbi flinë e caktuar për djegien e plotë në altar dhe i dogji. Kështu u kushtua flijimi i shugurimit dhe kjo e gëzoi Zotin, prandaj ai i pranoi. ²⁹Pastaj Moisiu i mori pjesët e mishit të kraharorit të dashit dhe ia kaloi në mënyrë simbolike Zotit. Zoti kishte caktuar që këto pjesë të flijimit të shugurimit t'i takonin Moisiut. ³⁰Pastaj Moisiu mori përsëri pak vaj shugurimi dhe pak gjak nga altari dhe me to spërkati Aharonin dhe bijtë e tij, si dhe rrobat e tyre. Kështu, ai i shuguroi ata dhe rrobat e tyre.

³¹Pastaj Moisiu i tha Aharonit dhe bijve të tij: «Zieni mishin e dashit të dytë pranë hyrjes së Tendës së shenjtë dhe hajeni bashkë me bukët e flijimit që janë në shportë. Kështu më urdhëroi Zoti. ³²Pjesët e mishit dhe të bukës, që mbeten, ju duhet t'i digjni. ³³Për shtatë ditë, aq kohë sa do të vazhdojë kremtimi i shugurimit, ju nuk duhet të largoheni nga hyrja e Tendës së shenjtë. ³⁴Zoti ka urdhëruar që flijimi i sotëm të përsëritet edhe në ditët që vijnë pas, në mënyrë që mëkati juaj të hiqet. ³⁵Prandaj do të rrii shtatë ditë dhe net në hyrjen e Tendës së shenjtë. Në qoftë se nuk i ndiqni këto udhëzime, ju duhet të vdisni. Kështu më urdhëroi Zoti.» ³⁶Aharoni dhe bijtë e tij bënë gjithçka që i kishte urdhëruar Zoti.

Aharoni dhe bijtë e tij fillojnë shërbimin

9 Pas shtatë ditësh, Moisiu e thirri Aharonin dhe bijtë e tij, bashkë me pleqtë e Izraelit. ²Ai i tha Aharonit:

«Merr një dem të ri për flijim pajtimi dhe një dash për flijim përkushtimi dhe silli para Tendës së shenjtë! Të dyja kafshët duhet të jenë pa të meta. ³Thuaju izraelitëve se edhe ata duhet të sjellin një cjap për flijimin e pajtimit, dhe një viç e një qengj, të dy njëvjeçarë e pa të meta, për flijimin e përkushtimit. ⁴Gjithashtu, ata duhet të sjellin një dem dhe një dash që do t'ia kushtojnë Zotit si flijim miqësie dhe në prani të tij, të shoqëruar me miell dhe vaj për blatinin drithor, sepse sot Zoti do t'ju shfaqet juve.

Aharoni bën flijim për vetveten

⁵Gjithçka u flijua sipas urdhrat të Moisiut, para Tendës së shenjtë; mbarë bashkësia u mblodh atje para Zotit. ⁶Moisiu tha: «Sot ju do të shihni madhësinë e Zotit. Prandaj zbatoni urdhrat që ju ka dhënë Zoti!» ⁷Aharonit i tha: «Afrohu pranë altarit dhe kushto për vete flijimin e pajtimit dhe flijimin e përkushtimit, që të falet fajësia jote. Në fund, kushto flijimin e pajtimit për fajësinë e popullit. Bëj gjithçka sipas urdhrat të Zotit.»

⁸Aharoni u afrua altarit dhe theri demin e ri, të cilin ai e kishte sjellë si flijim pajtimi për vetveten. ⁹Bijtë e tij e mblodhën gjakun dhe ia sollën. Me gisht ai leu me pak gjak qoshet e ngritura të altarit; pjesën tjetër e derdhi në rrëzë të altarit.

¹⁰Pjesët me dhjamë, veshkat dhe mëlçinë i dogji në altar, sipas urdhrat të Zotit.

¹¹Mishin dhe lëkurën i dogji jashtë fushimit.

¹²Pastaj Aharoni e theri dashin si flijim përkushtimi. Bijtë e tij ia mblodhën gjakun dhe me të spërkatën të katër anët e altarit. ¹³Pastaj e copëtuan flinë dhe ia dhanë Aharonit të gjitha pjesët, bashkë me kokën. Aharoni i dogji të gjitha në altar. ¹⁴Zorrët dhe kërcinjët e këmbëve i vuri mbi pjesët që po digjeshin.

Aharoni bën flijim për popullin

¹⁵Pastaj Aharoni i kushtoi Zotit dhuratat e popullit. Ai theri cjamin, i cili ishte caktuar për t'ia shlyer mëkatin popullit dhe veproi me të si me flijimin e pajtimit për vetveten.

¹⁶Edhe flijimin e përkushtimit ai e bëri pikërisht sipas udhëzimit të Zotit. ¹⁷Prej blatinimit drithor mori një grusht dhe këtë pjesë e dogji në altar (si flijim plotësues për flijimin e përkushtimit të mëngjesit). ¹⁸Pastaj theri demin dhe dashin që i kishte sjellë populli për flijimin e miqësisë. Bijtë e tij e mblodhën gjakun e tyre, dhe ai spërkati të katër anët e altarit. ¹⁹⁻²⁰Pjesët më të mira të të dy flive, d.m.th. gjithë dhjamin rreth zorrëve, veshkat me dhjamin e tyre, pjesët e dhjamt rreth mëlçisë, si dhe bishtin me dhjamë të dashit, i vendosën bashkë me pjesët e mishit të kraharorit. Pjesët me dhjamë Aharoni i dogji në altar; ²¹pjesët e kraharorit dhe kofshën e djathtë ia kaloi në mënyrë simbolike Zotit, pikërisht sipas urdhrat të Moisiut. ²²Pasi i kishte kushtuar të gjitha flijimet, Aharoni ngriti duart lart dhe bekoi popullin. Pastaj zbriti nga altari. ²³Bashkë me Moisiun hyri në Tendën e shenjtë. Kur ata dolën përsëri dhe e bekuan popullin, mbarë popullit iu shfaq madhështia e Zotit. ²⁴Nga prania e Zotit doli një flakë, e cila i dogji pjesët e flisë, si dhe

pjesët me dhjamë që ishin në altar. Kur e pa këtë, mbarë populli filloi të brohoriste, dhe të gjithë ranë përmbys duke adhuruar.

Rregullat lidhur me vajtimin e të vdekurve

10Dy nga bijtë e Aharonit, Nadavi dhe Avihui, morën temjanicat e veta, vunë në to prush dhe temjan dhe me to hynë në shenjtërore, por pa përfillur udhëzimet e Zotit dhe pa marrë prush nga altari i Zotit. ²Atë çast, nga shenjtërorja e Zotit doli një flakë që i përpiu të dy.

³Moisiu i tha Aharonit: "Zoti të paralajmëroi për këtë kur të tha: «Dëshiroj që ata që më afrohen ta përfillin shenjtërinë time dhe të më japin lavdi në prani të mbarë popullit.»" Aharoni mbeti i shtangur nga tmërri.

⁴Moisiu thirri Mishaelin dhe Elcafandin, bijtë e xhaxhait të Aharonit, Uzielit, dhe i urdhëroi: «Largoni kufomat e të afërmeve tuaj nga shenjtërorja! Çojini jashtë fushimit!» ⁵Ata iu bindën urdhrit dhe i çuan të vdekurit, bashkë me rrobat e tyre priftërore, në një vend jashtë fushimit. ⁶Moisiu u tha Aharonit dhe bijve të tij, Elazarit dhe Itamarit: «Lini izraelitët e tjerë t'i vajtojnë të dy burrat që ndëshkoi Zoti! Mos i shprishni flokët tuaja dhe mos i grisni rrobat në shenjë vajtimi! Por mos i lini me flokë të lëshuara, e as mos i grisni rrobat. Ndryshe, edhe ju do të vdisni, dhe zemërimi i Zotit do të bjerë mbi mbarë bashkësinë. ⁷Mos u largoni nga hyrja e Tendës së shenjtë, në qoftë se nuk doni të vdisni; sepse ju u shuguruat priftërinj të Zotit me vaj të shenjtë.»

Aharoni dhe bijtë e tij iu përmbajtën këtyre udhëzimeve.

Rregullat lidhur me pijet alkoolike

⁸Zoti i tha Aharonit: ⁹«Një prift, ti vetë ose njëri prej bijve të tu, nuk duhet të pijë as verë, as ndonjë pije tjetër alkoolike, para se të hyjë në Tendën e shenjtë, ndryshe ai duhet të vdesë. Ky rregull vlen përgjithmonë. ¹⁰Ju duhet t'i dalloni vendet e zakonshme nga shenjtërorja ime dhe sendet e pastra nga sendet e papastra. ¹¹Ju duhet t'ua ngulitni në kokë izraelitëve dhe t'ua shpjegoni atyre të gjitha ligjet, të cilat i kam shpallur nëpërmjet Moisiut.»

Rregullat lidhur me mishrat e flijimeve

¹²⁻¹³Moisiu i tha Aharonit dhe të dy bijve që i kishin mbetur, Elazarit dhe Itamarit: «Pjesën që mbetet prej blatimit drithor, i cili i është kushtuar Zotit, ju mund ta merrni dhe prej saj të piqni bukë, por pa tharm. Hajeni në një vend të shuguruar, pranë altarit, sepse ajo është diçka shumë e shenjtë. Kështu ka urdhëruar Zoti. Kjo është pjesa e blatimit drithor kushtuar Zotit, që të përket ty dhe pasardhësve të tu, o Aharon. ¹⁴Kraharori dhe kofsha e kafshëve prej flijimit të miqësisë së izraelitëve, të përkasin ty dhe pasardhësve të tu; ju mund t'i hani ato në ndonjë vend tjetër të pastër; bashkë me ju, prej tyre mund të hanë edhe vajzat tuaja. ¹⁵Por, më përpara, priftërinjtë duhet t'i afrojnë tek altari kofshën dhe kraharorin, bashkë me pjesët me dhjamë të flisë, për t'ia kaluar në mënyrë simbolike Zotit. Pastaj ato do të të përkasin ty dhe bijve të tu. Kjo përgjithmonë ju përket juve si pjesë. Kështu urdhëron Zoti.»

¹⁶Kur Moisiu pyeti për çjapin që ishte kushtuar si flijim pajtimi për popullin, i thanë se mishin dhe lëkurën e flisë e kishin djegur. Atëherë Moisiu u zemërua me Elazarin dhe Itamarin, të ty bijtë që i kishin mbetur Aharonit, dhe u tha: ¹⁷«Përse keni vepruar kështu? Ju duhet ta kishit ngrënë mishin e flisë së pajtimit në një vend të shuguruar, sepse ky mish është një gjë shumë e shenjtë. Zoti jua ka dhënë atë, sepse ju duhet t'i rregulloni të gjitha marrëdhëniet ndërmjet tij dhe kishës dhe ta largoni fajësinë e saj.

¹⁸Ju duhet ta kishit sjellë gjakun e flisë në shenjtërore, pastaj edhe mishin duhet ta kishit ngrënë në shenjtërore, sipas udhëzimit tim.»

¹⁹Aharoni iu përgjigj Moisiut: «Ti e di se sot bijtë e mi ia kanë kushtuar Zotit, sipas rregullit, flijimin e tyre të pajtimit dhe flijimin e përkushtimit; megjithatë ti e di se mua më ndodhi një gjë shumë e tmerrshme. A mendon ti se do t'i kishte pëlqyer Zotit, në qoftë se pikërisht sot ne do të kishim ngrënë mishin e flisë së pajtimit?» ²⁰Kjo përgjigje Moisiut iu duk e drejtë.

Kafshët e pastra dhe kafshët e papastra

(Br 14,3-21)

11¹⁻³Zoti i tha Moisiut dhe Aharonit t'u përcillnin këto udhëzime izraelitëve:

«Ju mund të hani kafshët që vijnë: ♦ Ndër kafshët tokësore, ju mund të hani ato që janë me thundra të ndara dhe që ripërtypin. ⁴⁻⁶Por, ju nuk duhet të hani këto kafshë: devenë, lepurin, dhe vjedullat e shkëmbinjve. ♦♦ Ato, vërtet, ripërtypin, por nuk janë me thundra të ndara. ⁷Edhe derri është i ndaluar – është, vërtet, me thundra të ndara, por nuk ripërtyp. ⁸Mos hani asnjërin prej këtyre kafshëve dhe mos i prekni kur të ngordhin. Të gjitha këto janë të papastra për ju.

⁹⁻¹²Prej kafshëve që jetojnë në ujë, në lumenj, liqene dhe dete, ju mund të hani vetëm ato që janë me pendë dhe me luspa; të tjerat për ju janë të papastra. Mos hani asnjërin prej kafshëve që nuk kanë pendë dhe luspa: kthejuni shpinën plot neveri, edhe kur të gjeni ndonjërin prej tyre të ngordhur.

¹³⁻¹⁹Zogitë e mëposhtëm ju nuk duhet t'i hani; ato duhet të jenë për ju si ato që nuk hahen: shqiponja, huta, kukuvajka dhe të gjithë zogitë e tjerë grabitqarë; përveç tyre, edhe korbi, struci, dallëndyshja,

pulëbardha, lejleku, shapka, pupëza dhe lakuriqi i natës.

²⁰Ju duhet të ndieni neveri edhe për të gjitha insektet me fletë që kanë katër këmbë, ²¹me përjashtim të atyre që kërcëjnë. ²²Prandaj, ju mund të hani çdo lloj karkalecash; ²³por nuk do të hani asnjë dëmtues tjetër me fletë dhe me këmbë.

²⁴⁻²⁸Ju ndalohet t'i prekni kafshët e ngordhura si më poshtë: të gjitha kafshët tokësore të mëdha, që nuk janë me thundra të ndara dhe që nuk ripërtypin, si dhe të gjitha kafshët e tjera katërkëmbëshe dhe që ecin me panxha.

Kush e prek njërën prej këtyre kafshëve, bëhet i papastër deri në mbrëmje; kush largon kërmën e një kafshe të tillë, duhet t'i lajë rrobat.

²⁹⁻³¹Prej kafshëve tokësore që zvarriten në tokë, do të quhen të papastra: minjtë

dhe urithët, çdo lloj hardhucash dhe kameleoni. Kush i prek ato, pasi kanë ngordhur, mbetet i papastër deri në mbrëmje. ³²Të gjitha sendet që bien mbi një kafshë të këtij lloji, bëhen të papastra, pa marrë parasysh se janë prej druri, prej liri, prej lëkure ose prej leshi dhije dhe pa marrë parasysh përdorimin e tyre. Ato duhen zhytur menjëherë në ujë dhe do të mbeten të papastra deri në mbrëmje. ³³Në qoftë se një kafshë e tillë bie në një enë prej balte, ajo që ka ena brenda (ushqim, ujë etj) bëhet e papastër dhe ju duhet ta thyeni enën. ³⁴Çdo ushqim, i cili gatuhet me ujë prej një ene të tillë, bëhet i papastër; po ashtu edhe gjithçka që pihet nga një enë e tillë. ³⁵Në qoftë se kafsha e ngordhur bie në një vatër ose në një furrë, kjo duhet shkatërruar; ajo është e papastër dhe bëhet përgjithmonë e papërdorshme. ³⁶Por, një burim ose një sternë e mbushur me ujë mbetet e pastër.

Vetëm ai që e nxjerr kafshën bëhet i papastër. ³⁷Në qoftë se një kërmë bie në një grumbull fare që është caktuar për t'u mbjellë, atëherë fara mbetet e pastër; ³⁸por, në qoftë se ishte e njomur me ujë, për t'u ngrënë, ajo duhet quajtur e papastër.

³⁹Kur ngordh një kafshë, e cila është caktuar për t'u ngrënë, ajo nuk duhet prekur, por mbetet e papastër deri në mbrëmje. ⁴⁰Kush e largon kafshën e ngordhur ose ha diçka prej saj, duhet t'i lajë rrobat; ai do të mbetet i papastër deri në mbrëmje.

⁴¹⁻⁴²Për të gjitha kafshët tokësore të vogla ju duhet të ndieni neveri e nuk duhet t'i hani, pa marrë parasysh nëse zvarriten në bark ose ecin me katër ose me më shumë këmbë. ⁴³Ndryshe, ju vetë do të bëheni të papastër dhe do të më ngjallni mua neveri.

⁴⁴Unë jam Zoti, Perëndia juaj! Unë jam i shenjtë, prandaj edhe ju duhet të jeni të pastër dhe të shenjtë. Mos u ndotni duke prekur ndonjë gjë që zvarritet në tokë. ⁴⁵Unë jam Zoti, i cili ju nxori nga Egjipti për t'u bërë Perëndia juaj. Ju duhet të jeni të shenjtë, sepse unë jam i shenjtë.»

⁴⁶Këto janë udhëzimet për të bërë dallimin ndërmjet llojeve të ndryshme të kafshëve. ⁴⁷Ato janë dhënë, që të bëni dallim ndërmjet asaj që është e pastër dhe asaj që është e papastër, ndërmjet kafshëve që hahen dhe atyre që nuk hahen.

♦ Në këto lista, parimi themelor është, siç duket, fakti nëse kafsha ose insekti ushqehet me gjak ose me ngordhësirë, apo jo. Një faktor tjetër është lidhja e kafshës me një kult idhujtar (psh. gjarpri, derri i egër, ibisi dhe disa peshq). Bota shtazore pasqyron botën njerëzore. Me këtë shpjegohet përse në kultin e flijimeve njeriu mund ta zëvendësojë kafsha. Të dy kanë frymën e jetës që mbahet nga gjaku. ♦♦ (*hyrax syriacus*) – sisor i vogël me përmasat e lepurit të butë.

Rregullat e pastërtisë për lehonat

12¹⁻²Zoti i dha Moisiut udhëzimet që vijnë, për t'ua transmetuar izraelitëve:

«Kur gruaja lind djalë, ajo do të mbetet shtatë ditë (ritualisht) e papastër, njëlloj si në kohën e atyre të muajit. ³Ditën e tetë djali duhet bërë synet. ⁴Pas kësaj, gruaja duhet të presë edhe 33 ditë, që të bëhet përsëri plotësisht e pastër. Gjatë kësaj kohe, ajo nuk duhet të vijë në shenjtërore e as të prekë atë që është caktuar për flijim ose për kontribut në shenjtërore.

⁵Në qoftë se lind vajzë, ajo do të mbetet 14 ditë e papastër dhe duhet të presë edhe 66 ditë, derisa të bëhet plotësisht e pastër.

⁶Pasi mbarojnë 33 ditët ose 66 ditët, gruaja duhet të sjellë te prifti, në hyrjen e Tendës së shenjtë, një qengj njëvjeçar si flijim përkushtimi dhe një pëllumb ose një turtull si flijim për të shlyer mëkatet.

⁷⁻⁸Në qoftë se ajo është tepër e varfër për të flijuar një qengj, atëherë ajo duhet të marrë dy turtuj ose dy pëllumba, njërin si flijim përkushtimi dhe tjetrin si flijim pajtimi. Prifti do t'ia kushtojë Zotit dhuratat e saj dhe kështu do t'ia heqë papastërtinë; atëherë ajo do të bëhet plotësisht e pastër.»

Kaq si udhëzime për lehonat.

Udhëzime për të vërejtur lebrën

13Zoti i dha Moisiut dhe Aharonit udhëzimet që vijnë:

²«Kur në lëkurën e njeriut shfaqet një vend i ënjtur, leskra ose një njollë e shkëlqyeshme që të bën të dyshosh për lebrë, njeriu duhet të çohet te prifti, te Aharoni ose te njëri prej bijve të tij.

³Prifti duhet ta vëzhgojë rastin. Në qoftë se qimet në vendin e sëmurë janë të bardha dhe ky vend është

më e futur se lëkura përreth, atëherë ky është një rast i lebrës. Sapo prifti ta vërtetojë këtë, ai duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. ⁴Por, në qoftë se në lëkurë është një njollë e shkëlqyeshme, e cila nuk është më e futur se lëkura përreth dhe ku qimet nuk janë bërë të bardha, prifti duhet ta mbajë njeriun një javë në karantinë.

⁵Pastaj ai duhet ta vizitojë. Në qoftë se vendi është njëlloj si më parë dhe sëmundja nuk është përhapur, ai duhet ta mbajë edhe shtatë ditë në karantinë.

⁶Pastaj, në qoftë se vendi është bërë më i errët dhe nuk është përhapur, kjo do të thotë se ai ishte një rrebull i parrezikshëm dhe prifti do ta shpallë të sëmurin të pastër. Por, ai duhet t'i lajë rrobat.

⁷Por në qoftë se rrebulli përhapet më vonë, i sëmuri duhet të paraqitet te prifti për herë të dytë. ⁸Në qoftë se prifti gjen shenja për të vërtetuar dyshimin për lebrën, ai duhet ta shpallë të sëmurin të papastër.

⁹⁻¹⁰Në qoftë se në lëkurën e njeriut shfaqet një vend i ënjtur e me ngjyrë të bardhë, i sëmuri duhet të çohet te prifti për t'u vizituar. Në qoftë se në atë vend qimet janë bërë të bardha dhe vendi është bërë gungë, ¹¹është një rast i lebrës së përparuar. Prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër; rasti është i qartë. ¹²⁻

¹³Por, në qoftë se prifti sheh se rrebulli e mbulon mbarë trupin nga koka te këmbët, ai duhet ta shpallë të sëmurin të pastër. Meqë atij mbarë lëkura i është bërë e bardhë, ajo vlen si e pastër.

¹⁴⁻¹⁵Sapo t'i rritet ndokund ndonjë gungë, i sëmuri duhet të shpallet i papastër.

Vendi me gungë është shenjë për lebrën. ¹⁶⁻¹⁷Në qoftë se gunga ulet dhe gjithçka bëhet e bardhë, ai duhet të shkojë përsëri te prifti dhe prifti do ta shpallë të pastër.

¹⁸Kur në lëkurën e njeriut shfaqet një lungë që shërohet, ¹⁹por vendi ku ka qenë ajo mbetet i ënjtur dhe merr ngjyrë të bardhë ose shndërrohet në një njollë ngjyrë të bardhë në të trëndafiltë, atëherë i sëmuri duhet t'i paraqitet priftit. ²⁰Në qoftë se vendi është më i ulët se lëkura përreth dhe në qoftë se qimet mbi të janë të bardha, prifti duhet ta shpallë të papastër. Ky është një rast lebre, i cili fillon me një lungë. ²¹Por, në qoftë se prifti nuk mund të gjejë asnjë shenjë të tillë dhe nëse përskuqja është zhdukur, atëherë ai duhet ta mbajë të sëmurin shtatë ditë në karantinë. ²²Pas shtatë ditësh, në qoftë se e ënjtura është përhapur, kemi të bëjmë me lebër dhe prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. ²³Por, në qoftë se e ënjtura nuk zmadhohet, atëherë kjo është shenjë e një lunge të zakonshme dhe prifti do ta shpallë të pastër.

²⁴Në qoftë se njeriu ka një plagë zjarri në lëkurë dhe në të formohet një vend i bardhë në të trëndafiltë ose i bardhë, ²⁵ai duhet t'ia tregojë priftit. Në qoftë se del që qimet në atë vend janë bërë të bardha dhe vendi është më i ulët se lëkura përreth, atëherë është shfaqur lebra në mes të plagës së zjarrit dhe prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. ²⁶Në qoftë se prifti nuk sheh shenja të tilla dhe përskuqja është zhdukur, ai duhet ta mbajë të sëmurin një javë në karantinë ²⁷dhe pastaj ta vizitojë përsëri.

Në qoftë se, ndërkohë, shenjat janë përhapur, kemi të bëjmë me lebër, dhe prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. ²⁸Por, në qoftë se shenjat nuk janë përhapur dhe lëkura ka përsëri të njëjtën ngjyrë, atëherë është vetëm shenja e një plage zjarri dhe prifti duhet ta shpallë të pastër.

²⁹Kur ndokush ka një rrebull në lëkurën e kokës ose nën mjekër, ³⁰ai duhet të lejojë ta vizitojë prifti. Në qoftë se rrebulli gjendet në një nivel më të ulët se ai i lëkurës përreth dhe qimet në atë vend janë zverdhur dhe e kanë humbur fortësinë e tyre, atëherë ai është lebër me shenjat e saj në kokë ose nën mjekër dhe prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. ³¹Në qoftë se rrebulli nuk është në një nivel më të ulët se ai i lëkurës përreth, por qimet në atë vend janë zverdhur, atëherë prifti duhet ta mbajë të sëmurin një javë në karantinë ³²dhe pastaj ta vizitojë. Në rast se rrebulli, ndërkohë, nuk është përhapur, e në qoftë se nuk janë zverdhur më qime të tjera dhe nëse vendi nuk duket më i ulët se ai i lëkurës përreth, ³³i sëmuri duhet t'i rruajë qimet rreth këtij vendi. Prifti duhet ta mbajë edhe shtatë ditë në karantinë ³⁴dhe pastaj duhet ta vizitojë përsëri të sëmurin. Në qoftë se rrebulli nuk është përhapur më shumë dhe vendi nuk gjendet në një nivel më të ulët se ai i lëkurës përreth, atëherë ai duhet ta shpallë të sëmurin të pastër. Në këtë rast, ai duhet tani vetëm t'i lajë rrobat.

³⁵Kur sëmundja, më vonë, përhapet edhe më, ³⁶prifti duhet ta vizitojë përsëri të sëmurin. Në qoftë se rrebulli është përhapur me të vërtetë, ai nuk ka nevojë më të kërkojë as qime të zverdhura. Rasti është i qartë: i sëmuri është i papastër. ³⁷Por, në qoftë se prifti sheh që rrebulli nuk është përhapur më shumë dhe në atë vend rriten përsëri qime të zeza, rrebulli është i shëruar dhe prifti do ta shpallë të sëmurin të pastër.

³⁸Në rast se një burrë ose një grua ka njolla të bardha në lëkurë, ³⁹atëherë prifti duhet ta vizitojë rastin. Në qoftë se ka vetëm njolla të zbehta, atëherë është një rrebull i parrezikshëm dhe i sëmuri është i pastër.

⁴⁰⁻⁴¹Në qoftë se njeriut i bien flokët dhe ai mbetet tullac, ose i bien flokët në pjesën e ballit a në pjesën e prapme të kokës, ai do të mbetet i pastër. ⁴²⁻⁴³Por, në qoftë se në vendin e shogët shfaqet një rrebull me ngjyrë të bardhë në të trëndafiltë, atëherë prifti duhet ta vizitojë rastin. Në qoftë se vë re se njolla e bardhë në të trëndafiltë duket pikërisht si lebra në trup, ⁴⁴atëherë është vërtetë lebra dhe prifti duhet ta shpallë të sëmurin të papastër. Kemi të bëjmë me lebrën e kokës.

Për sjelljen e të lebrës

⁴⁵Kush është prekur nga lebra duhet të mbajë rroba të grisura, t'i mbajë flokët pa kujdes, ta fshehë

mjekrën dhe të paralajmërojë çdo njeri me thirrjen: «I papastër, i papastër!»⁴⁶ Ai do të mbetet i papastër për aq kohë sa do t'i zgjasë lebra. Ai duhet të banojë mënjandë dhe të lihet jashtë fushimit.

Udhëzime për rastin e mykut në rrobë

⁴⁷⁻⁴⁹Kur duket një njollë në një rrobë ose në një cergë prej leshi a prej liri, në një lëkurë të regjur ose në sendet prej lëkure dhe në qoftë se kjo njollë është gjelbëroshe ose e kuqërremtë, ndoshta është shenjë e mykut që bren, prandaj copa duhet t'i tregohet priftit. ⁵⁰Prifti duhet ta vështrojë me kujdes dhe ta mbajë të mbyllur për shtatë ditë. ⁵¹Pastaj, në qoftë se njolla zmadhohet, atëherë është me të vërtetë myku që bren. Prifti duhet ta shpallë rrobën ose cergën të papastër, ⁵²dhe ajo duhet djegur.

⁵³Por, në qoftë se prifti sheh se njolla nuk është zmadhuar, ⁵⁴ai duhet të urdhërojë që copa të lahet, pastaj duhet ta mbyllë përsëri edhe për shtatë ditë të tjera.

⁵⁵Pastaj, në qoftë se shenja e njollës nuk ka ndryshuar, copa është e papastër, edhe në qoftë se njolla nuk zgjerohet më. Ajo duhet djegur, sepse myku është futur shumë thellë, pavarësisht nëse është në anën e jashtme ose në anën e brendshme. ⁵⁶Në qoftë se prifti vë re se pas pastrimit njolla është zbehur, atëherë ai duhet ta presë dhe ta heqë vendin me njollë të rrobës, lëkurës ose cergës. ⁵⁷Pastaj, në qoftë se myku paraqitet në vende të tjera të copës, atëherë sendi duhet djegur. ⁵⁸Por, në qoftë se pas pastrimit njolla u zhduk plotësisht, copa duhet larë edhe një herë tjetër dhe pastaj do të bëhet e pastër. ⁵⁹Sipas këtyre udhëzimeve duhet parë nëse ka myk në një rrobë, a cergë leshi, ose liri ose në sendet prej lëkure dhe kështu nëse sendi duhet shpallur i pastër ose i papastër.

Udhëzime për pastrimin e të lebrosurit

14¹⁻²Gjithashtu, Zoti i tha Moisiut se si duhet vepruar kur një i lebrosur shpallet i pastër. I lebrosurit shkronjë për priftin, ³i cili del nga fushimi (për ta vizituar). Në qoftë se prifti vë re se i sëmuri është shëruar nga lebra e tij, ⁴urdhëron që të sillen dy zogj të gjallë e të pastër, dru cedri, pak lesh në ngjyrë të kuqe të ndezur dhe hisop. ⁵Ai e ther zogun e parë në një tas prej balte të mbushur me ujë burimi. ⁶Pastaj hedh në ujin e përzier me gjak drurin prej cedri, bojën e kuqe të ndezur dhe po aty zhyt zogun e dytë të gjallë. ⁷Me këtë përzierje spërkat shtatë herë të shëruarin dhe e shpall të pastër; zogun e lëshon të fluturojë. ⁸Pastaj i shëruari lan rrobat, i qeth flokët e veta dhe lahet me ujë. Pas kësaj është i pastër dhe mund të hyjë në fushim, por duhet të qëndrojë shtatë ditë jashtë tendës së tij. ⁹Ditën e shtatë ai duhet t'i qethë edhe një herë qimet e kokës, të mjekrës, të vetullave, si dhe qimet në pjesën tjetër të trupit; ai duhet t'i lajë rrobat dhe trupin me ujë. Pastaj është përfundimisht i pastër.

¹⁰Ditën e tetë ai duhet të marrë dy desh të rinj pa të meta, një dele njëvjeçare pa të meta, si dhe një blatim drithor prej 4 kilogramë miell të përzier me vaj ulliri dhe një gjysmë litre vaj ulliri. ¹¹Prifti duhet ta sjellë njeriun, bashkë me dhuratat e tij, në hyrjen e Tendës së shenjës dhe t'ia paraqitë Zotit. ¹²Dashi i parë dhe vaji i ullirit janë caktuar për flijimin e dëmshpërblimit. Prifti ia kushton Zotit këto dhurata ¹³dhe pastaj e ther dashin në vendin e shuguruar për këtë gjë, atje ku kushtohen flitë për shlyerjen e mëkatit dhe flitë e përkushtimit. Si me rastin e flisë për shlyerjen e mëkatit, flia e dëmshpërblimit i takon priftit; ajo është diçka shumë e shenjës. ¹⁴Prifti merr nga gjaku i flisë dhe me të ia lyen të shëruarit bulën e veshit të djathtë, gishtin e madh të dorës së djathtë, dhe gishtin e madh të këmbës së djathtë. ¹⁵Ai merr pak vaj dhe e derdh në dorën e tij të majtë të mbledhur si kupë, ¹⁶zhyt në të gishtin tregues të dorës së djathtë dhe me të spërkat shtatë herë altarin. ¹⁷Pastaj po me atë vaj ia lyen të shëruarit bulën e veshit të djathtë, gishtin e madh të dorës së djathtë, dhe gishtin e djathtë të madh të këmbës së djathtë ¹⁸dhe me vajin që i mbetet në dorë, ia lyen kokën të shëruarit. Kështu, prifti bën që i shëruari të jetë përsëri i pastër para Zotit. ♦

¹⁹Pastaj, prifti e kushton delen si fli për shlyerjen e mëkatit dhe kështu e çliron të shëruarin nga njolla që kishte për shkak të papastërtisë së tij. Pastaj e ther dashin e dytë si flijim përkushtimi ²⁰dhe e djeg në altar, bashkë me blatimin drithor. Kështu, prifti e largon papastërtinë e të shëruarit dhe ky bëhet përsëri i pastër. ♦

²¹Në qoftë se dikush është tepër i varfër për të kushtuar një flijim të tillë, ai duhet të gjejë vetëm një dash, i cili do të përdoret si flijim dëmshpërblimi; përveç kësaj, si blatim drithor duhen 1,5 kilogramë miell të përzier me vaj dhe gjysmë litre vaj, ²²bashkë me dy turtuj ose me dy pëllumba, njëri për flijimin e pajtimit dhe tjetri për flijimin e përkushtimit. ²³Ditën e tetë ai duhet t'i sjellë të gjitha këto te prifti, në hyrjen e Tendës së shenjës dhe me to t'i paraqitet Zotit. ²⁴⁻³¹Prifti e kushton dashin si flijim dëmshpërblimi dhe vepron me gjakun dhe me vajin si me rastin e lartpërmendur.

Pastaj, flijon njërin pëllumb si flijim pajtimi dhe tjetrin si flijim përkushtimi, si dhe flijimin drithor. Kështu, prifti bën që i shëruari të jetë përsëri i pastër para Zotit. ³²Sipas këtyre udhëzimeve duhet vepruar kur një njeri shërohet nga lebra, por është tepër i varfër për të gjetur një flijim më të madh për pastrimin e tij.»

♦ d.m.th. kështu rregullohet përsëri gjithçka ndërmjet të sëmurit dhe Zotit.

Udhëzime për largimin e mykut

³³Zoti i tha Moisiut dhe Aharonit:

³⁴”Kur të keni hyrë në vendin e Kënaanit, që unë jua kam dhënë për pronë, nëse bëj që në një shtëpi të shfaqet myku, ³⁵i zoti i shtëpisë duhet të shkojë te prifti dhe ta njoftojë: «Në shtëpinë time ka diçka që i ngjan lebrës.» ³⁶Para se prifti të hyjë në atë shtëpi, ai duhet të urdhërojë që ajo të boshatiset. Ndryshe, kur vërtetohet dyshimi, mbarë orenditë shtëpiake duhen shpallur të papastra. Vetëm atëherë mund të hyjë në shtëpi për ta parë. ³⁷Në qoftë se vë re që në mure ka njolla gjelbëroshe ose të kuqërremta, që janë në një nivel më të ulët se pjesa tjetër e murit, ³⁸ai duhet ta mbyllë shtëpinë për shtatë ditë. ³⁹Pas shtatë ditësh, në qoftë se vë re që njollat janë përhapur nëpër mur, ⁴⁰ai duhet të urdhërojë që të hiqen nga muri gurët që janë të prekur nga myku dhe të hidhen jashtë fushimit, në një vend të papastër. ⁴¹Muret e brendshme duhen gërryer dhe suvaja duhet hequr dhe duhet hedhur në një vend të papastër. ⁴²Pastaj gurët duhen zëvendësuar me gurë të tjerë dhe shtëpia duhet suvatuar përsëri.

⁴³Në qoftë se shfaqen njollat përsëri ⁴⁴dhe prifti vë re se ato përhapen, atëherë myku nuk mund të hiqet prej saj. Shtëpia është e papastër; ⁴⁵ajo duhet shembur. Gurët, trarët dhe suvaja duhen larguar në një vend të papastër, jashtë qytetit.

⁴⁶Kush hyn në këtë shtëpi, në kohën kur është e mbyllur, bëhet i papastër deri në mbrëmje. ⁴⁷Kush fle ose ha në të, bëhet i papastër dhe duhet t'i lajë rrobat.

⁴⁸Por, në qoftë se prifti vë re se njollat nuk shfaqen përsëri, pas suvatimit të ri, ai duhet ta shpallë shtëpinë të pastër; myku është larguar plotësisht. ⁴⁹Për ta pastruar plotësisht shtëpinë, ai merr dy zogj, dru cedri, pak lesh në ngjyrë të kuqe të ndezur dhe pak hisop. ⁵⁰Njërin prej zogjve e ther në një tas prej balte me ujë burimi. ⁵¹Pastaj, në ujin e përzier me gjak hedh drurin e cedrit, hisopin dhe leshin në ngjyrë të kuqe të ndezur dhe në të zhyt edhe zogun tjetër. Me këtë lëng ai e spërkat shtëpinë shtatë herë. ⁵²⁻⁵³Pastaj, zogun e dytë e lëshon, që të fluturojë e të largohet nga qyteti. Kështu, ia heq papastërtinë shtëpisë dhe ajo bëhet përsëri e pastër.

⁵⁴⁻⁵⁷Sipas këtyre udhëzimeve prifti duhet t'i dallojë rastet e lebrës, të rrebullit dhe njollat në stofra ose në shtëpi dhe në bazë të tyre të vendosë nëse i sëmuri ose sendi i njollosur është i pastër a i papastër.”

Udhëzime për pastërtinë e trupit

15¹⁻²Zoti u dha Moisiut dhe Aharonit udhëzimet ♦ që vijnë, për t'ua transmetuar izraelitëve:

³Çdo njeri që ka një rrjedhje patologjike nga organet e veta seksuale, bëhet (ritualisht) i papastër,

³pavarësisht nëse rrjedhja është me shumë ujë ose e dendur. ⁴Si rrjedhë, gjithçka, mbi të cilën shtrihet ose ulet i sëmuri, bëhet e papastër. ⁵⁻⁶Kush e prek shtratin e tij ose ulet aty, ku është ulur i sëmuri, duhet t'i lajë rrobat dhe të lahet vetë me ujë; ai do të mbetet i papastër deri në mbrëmje. ⁷⁻¹¹E njëjta gjë vlen edhe për njeriun që e prek vetë të sëmurin, për atë, mbi të cilin pështyn i sëmuri, për njeriun që prek ose mbart diçka, në të cilën ishte ulur i sëmuri dhe për njeriun, të cilin e kap i sëmuri, pa i larë më parë duart me kujdes. Edhe shala, mbi të cilën nget i sëmuri, bëhet e papastër. ¹²Një enë prej balte, të cilën e ka prekur i sëmuri duhet thyer, kurse një enë druri duhet shpëlarë me ujë.

¹³Në rast se i sëmuri shërohet nga rrjedhja e tij, ai duhet të presë shtatë ditë. Pastaj ai duhet t'i lajë rrobat, ta shpëllajë trupin e tij me ujë burimi dhe kështu do të bëhet përsëri i pastër. ¹⁴Ditën e tetë, ai duhet të marrë dy turtuj ose dy pëllumba dhe me ta t'i paraqitet Zotit në hyrjen e Tendës së shenjtë. Pëllumbat ia jep priftit. ¹⁵Ai e kushton njërin si flijim pajtimi, kurse tjetrin si flijim përkushtimi; kështu prifti bën që i shëruari të jetë përsëri i pastër para Zotit.

¹⁶Në qoftë se në kohën e gjumit njeriu ka një rrjedhje sperme, ai duhet ta shpëllajë tërë trupin me ujë dhe mbetet (ritualisht) i papastër deri në mbrëmje. ¹⁷Çdo pjesë veshjeje ose lëkura, mbi të cilën ka rënë sperma, duhet pastruar me ujë dhe mbetet e papastër deri në mbrëmje. ¹⁸Në qoftë se njeriu ka marrëdhënie seksuale me një grua, të dy duhet të shpëllahen me ujë; mbeten (ritualisht) të papastër deri në mbrëmje.

¹⁹Kur një grua ka ato të muajit, ajo do të mbetet shtatë ditë (ritualisht) e papastër.

Kush e prek atë, bëhet i papastër deri në mbrëmje. ²⁰Gjithashtu, gjatë kësaj kohe gjithçka, mbi të cilën ajo shtrihet ose ulet, bëhet e papastër. ²¹⁻²²Kush e prek shtratin e saj ose diçka tjetër që e ka prekur, duhet t'i lajë rrobat, të shpëllahet vetë me ujë dhe mbetet deri në mbrëmje i papastër. ²³Gjithashtu, kush prek diçka që ndodhet në shtratin e saj ose në karrigen e saj, bëhet i papastër deri në mbrëmje. ²⁴Në qoftë se një njeri, në këtë kohë ka marrëdhënie seksuale me të, ai vetë bëhet për shtatë ditë i papastër. Çdo shtrat, mbi të cilin ai shtrihet, bëhet i papastër.

²⁵Në qoftë se gjakrrjedhja e saj shkon më gjatë se shtatë ditë ose në qoftë se një grua ka një rrjedhje jashtë kohës së zakonshme të atyre të muajit, e cila zgjat shumë kohë, edhe në këtë kohë ajo bëhet po aq e papastër sa në kohën e atyre të muajit. ²⁶Çdo shtrat, mbi të cilin ajo shtrihet dhe çdo send, mbi të cilin ajo ulet, bëhet i papastër. ²⁷Kush i prek këto sende, bëhet vetë i papastër. Ai duhet t'i lajë rrobat dhe të shpëllahet vetë me ujë; ai mbetet i papastër deri në mbrëmje. ²⁸Në qoftë se ajo shërohet nga rrjedhja e saj,

ajo duhet të presë edhe shtatë ditë dhe pastaj bëhet përsëri e pastër. ²⁹Ditën e tetë, ajo duhet të çojë te prifti, në hyrjen e Tendës, dy turtuj ose dy pëllumba. ³⁰Njëriri prifti ia kushton Zotit si flijim pajtimi, kurse tjetrin si flijim përkushtimi, kështu prifti bën që e shëruara të jetë përsëri e pastër para Zotit.»

³¹Në fund, Zoti i tha Moisiut dhe Aharonit: «Ua kujtoni izraelitëve këto udhëzime të pastërtisë, që t'i njohin mirë dhe t'i zbatojnë me kujdes. Në qoftë se ata i afrohen banesës sime, që është në mesin e fushimit, në gjendje të papastër, ata duhet të vdesin.

³²⁻³³Sipas këtyre udhëzimeve duhet vepruar kur ndokush, qoftë burrë ose grua, ka një rrjedhje prej organit të tij seksual, ose kur një burrë fle me një grua, e cila ka ato të muajit.»

♦ Në të gjitha këto rastet, është fjala për qeliza të vdekura dhe vdekja është e lidhur me mëkatit. Kjo shpjegon përjashtimin e përkohshëm të këtyre njerëzve nga prania e Zotit.

Udhëzime për ditën e madhe të pajtimit

16¹⁻²Pas vdekjes së të dy bijve të Aharonit, të cilët i ishin afruar Zotit sipas kokës së tyre, Zoti i tha Moisiut:

«Thuaji vëllait tënd, Aharonit, se ai mund të kalojë nëpër perden dhe të futet në shenjtëroren e brendshme vetëm në një kohë të caktuar. Ndryshe, ai do të vdesë, sepse atje unë do të shfaqem në një re mbi kapakun e artë, e cila gjendet mbi arkën e besëlidhjes. ³Ai mund të hyjë atje vetëm pasi të më ketë kushtuar një dem të ri si flijim pajtimi dhe një dash si flijim përkushtimi. ⁴Më parë ai duhet të lahet dhe të vishet me rroba të veçanta: një tunikë priftërore dhe kilota, një çallmë dhe një brez, të gjitha prej liri të zakonshëm. ⁵Pastaj, ai duhet të urdhërojë që bashkësia e izraelitëve të kushtojë dy cjep si flijim pajtimi dhe një dash si flijim përkushtimi. ⁶Ai vetë duhet të sjellë demin e ri si flijim pajtimi për fajësinë e tij dhe për fajësinë e familjes së tij. ⁷Të dy cjeptë duhet të m'i sjellë në hyrjen e Tendës së shenjtë. ⁸Shorti duhet ta vendosë, cili cjap më takon mua dhe cili cjap duhet përzënë në shkretëtirë. ⁹Cjapi, që me short më bie mua, do të më kushtohet nga Aharoni si flijim për fajësinë e popullit; ¹⁰tjetri duhet të më paraqitet i gjallë dhe të ngarkohet me fajësinë e popullit për t'u përzënë në shkretëtirë.

¹¹Por, më parë, Aharoni duhet të flijojë demin e ri, që të largohet fajësia e tij si dhe ajo e familjes së tij. Pasi ta ketë therur kafshën, ¹²prej altarit pranë Tendës së shenjtë ai duhet të marrë një temjanicë plot me prush të ndezur dhe dy grushta me temjan të thërrmuar. Me to në dorë ai duhet të kalojë nëpër perden dhe të futet në shenjtëroren e brendshme. ¹³Atje, ai duhet ta shpërndajë temjanin mbi prush, në mënyrë që tymi që do të ngrihet, të mbulojë kapakun mbi arkën e besëlidhjes, që Aharoni të mos vdesë.

¹⁴Pastaj, ai duhet të marrë pak gjak nga demin e therur dhe të spërkatë me gisht, një herë pjesën e përparme të kapakut dhe shtatë herë përtokë, para kapakut. ¹⁵Pastaj ai duhet të therë cjapin, që është caktuar për flijimin e shlyerjes së mëkatit të popullit, ta sjellë gjakun e tij prapa perdes dhe me të duhet të spërkatë kapakun e arkës dhe vendin përtokë, para kapakut, njëlloj siç bëri me gjakun e demit. ¹⁶Në këtë mënyrë ai e pastron shenjtëroren e brendshme, e cila ishte njollosur për shkak të mëkateve të izraelitëve, dhe në fund, pastron mbarë Tendën e shenjtë, e cila qëndron në mes të fushimit të izraelitëve dhe që është ndotur nga mëkatet e tyre.

¹⁷Askujt nuk i lejohet të jetë i pranishëm në Tendën e shenjtë, kur Aharoni hyn në shenjtëroren e brendshme dhe kryen shlyerjen e mëkateve për vete, për familjen e tij dhe për Izraelin. ¹⁸Në fund, Aharoni duhet t'i afrohet altarit, i cili qëndron para Tendës së shenjtë, për ta pastruar edhe atë. Ai i lyen qoshtet e ngritura të altarit me gjakun e dy flive, ¹⁹dhe e spërkat altarin shtatë herë me gishtin e lyer me gjak. Në këtë mënyrë ai e pastron atë nga njolloja e mëkateve të izraelitëve.»

Cjapi që largon mëkatet

²⁰«Pasi ta ketë pastruar shenjtëroren e brendshme, Tendën e shenjtë dhe altarin, Aharoni sjell cjapin e dytë. ²¹I vë të dy duart e veta mbi kokën e kafshës dhe numëron mbi të të gjitha mëkatet dhe gabimet e izraelitëve. Kështu, ai i vë në kokën e cjapit të gjitha mëkatet e popullit dhe urdhëron një njeri të caktuar për këtë ta përzënë cjapin në shkretëtirë.

²²Cjapi i merr me vete të gjitha këto mëkate dhe i çon në një vend të pabanuar.

²³Pastaj Aharoni hyn në Tendën e shenjtë dhe i zhvesh rrobat e lirit, me të cilat ishte veshur për të kryer ritin e pajtimit. Ato ruhen në shenjtërore. ²⁴Ai lahet në zonën e shenjtërores, vishet me rrobat e tij të tjera priftërore dhe kushton për vete dhe për popullin të dy cjeptë si flijim përkushtimi. Me këtë ai bën shlyerjen e mëkatit për vete dhe për popullin. ²⁵Pjesët me dhjamë të flisë së pajtimit i djeg në altar.

²⁶Njeriu që e ka përzënë cjapin në shkretëtirë, para se të kthehet në fushim, duhet t'i lajë rrobat e tij me ujë. ²⁷Pjesët e tjera të demit dhe të cjapit tjetër, me gjakun e të cilëve u pastrua shenjtërorja, largohen jashtë fushimit dhe digjen të gjitha – lëkura, mishi dhe zorrët. ²⁸Njeriu, i cili i djeg, mund të kthehet në fushim vetëm pasi të jetë larë vetë dhe t'i ketë larë me ujë rrobat e tij.»

Udhëzimet e tjera për ditën e pajtimit

²⁹«Ju duhet ta kremtoni këtë festë ditën e dhjetë të muajit të shtatë. Udhëzimet për këtë vlejné

përgjithmonë. Atë ditë ju nuk duhet të hani asgjë dhe nuk duhet të bëni asnjë punë, madje as edhe të huajt që banojnë mes jush. ³⁰Në këtë ditë kryhet shlyerja e mëkateve dhe ju pastroheni nga fajet tuaja, që të paraqiteni përsëri të pastër para Zotit. ³¹Për këtë, ju duhet të agjëroni dhe mos bëni asnjë punë. Ky udhëzim vlen përgjithmonë.

³²Kryepriifti, i cili shugurohet dhe emërohet në këtë detyrë si pasardhës i atit të tij, duhet t'u përmbahet udhëzimeve që vijojnë: i veshur me rrobat prej liri, që janë caktuar për të, ³³ai duhet të pastrojë nga njollosja mbarë shenjtëroren dhe altarin, si dhe t'i lirojë nga fajësia e tyre priftërinjtë dhe mbarë popullin.

³⁴Një herë në vit kështu duhen pastruar të gjitha mëkatet e izraelitëve. Ky është një udhëzim i përhershëm.»

Aharoni veproi sipas të gjithë urdhrave që Zoti i kishte dhënë Moisiut.

Therja e kafshëve vetëm në shenjtërore qendrore

17 Zoti i dha urdhër Moisiut, ²t'u thotë Aharonit dhe bijve të tij, si dhe të gjithë izraelitëve: «Dëgjoni çfarë kërkon Zoti prej jush. ³Kur një izraelit do të therë një bagëti të trashë, ose një bagëti të imët, ai nuk duhet ta therë atë në ndonjë vend brenda ose jashtë fushimit, ⁴por duhet t'ia kushtojë Zotit si flijim në hyrjen e Tendës së shenjtë. Kush e ther në një vend tjetër, vepron si njëriu që derdh gjakun e njeriut dhe ngarkohet me faj të rëndë. Ai do të përjashtohet nga gjiri i popullit. ⁵Prandaj, izraelitët që gjer tani i kanë therur kafshët e caktuara për flijim në fushë, duhet t'ua sjellin priftërinjve në hyrjen e Tendës së shenjtë dhe t'i therin atje për t'ia kushtuar Zotit si flijim miqësie.

⁶Priifti e spërkat me gjak altarin e Zotit, i cili qëndron në hyrjen e Tendës së shenjtë, dhe djeg mbi të pjesët me dhjamë të flisë. Një flijim i tillë e gëzon Zotin dhe ai e pranon. ⁷Izraelitët nuk duhet t'i therin më kafshët si flijime për djajtë, sepse kështu ata dalin të pabesë ndaj Zotit. Ky urdhër vlen përgjithmonë.»

Ndalimi i ngrënies së gjakut

⁸⁻⁹Zoti e urdhëroi Moisiun t'u thotë izraelitëve:

«Kush u kushton perëndive të tjera flijim përkushtimi ose flijime të tjera, në vend që të m'i flijojë mua në hyrjen e Tendës së shenjtë, do të përjashtohet nga gjiri i popullit. Kjo vlen edhe për të huajt që banojnë midis jush. ¹⁰Nëse një izraelit ose një i huaj që banon midis jush ha gjak ♦ në çfarëdo forme që të jetë ai, unë vetë do të kthehem kundër tij dhe do ta dëboj prej popullit të tij. ¹¹Sepse në gjak qëndron jeta e një qenieje të gjallë. Kam caktuar që i gjithë gjaku të sillet tek altari për shlyerjen e fajit. Meqë në gjak është jeta, ♦♦ ai kryen shlyerjen për një jetë të humbur. ¹²Prandaj u them izraelitëve: askush prej jush nuk duhet të hajë gjak. Kjo vlen edhe për të huajt që banojnë midis jush.

¹³Kur një izraelit ose një i huaj që banon midis jush vret një gjah ose zogj, nga ato që ju lejohet t'i hani, gjaku i kafshës ose i zogut të vrarë duhet derdhur përtokë dhe duhet mbuluar me dhe ¹⁴sepse në gjak është jeta. Prandaj ju kam ndaluar ta hani gjakun. Kushdo që e ha gjakun, do të përjashtohet nga gjiri i popullit.

¹⁵Kur ndonjëri, izraelit ose i huaj, ha një kafshë të vrarë ose të shqyer, ai duhet të lahet vetë dhe të lajë edhe rrobat e tij; ai do të mbetet i papastër deri në mbrëmje. ¹⁶Kush nuk e bën këtë, do të quhet fajtor dhe do të ketë pasojë.»

♦ Gjaku është i caktuar vetëm për ritin e shlyerjes së mëkatit. Në të ka jetë që sakrifkohet për jetën e fajtorit. ♦♦ ose: gjaku është jeta.

Ndalimi i marrëdhënies të paligjshme

18 Zoti i dha Moisiut këtë urdhër: ²«Transmetoju izraelitëve këtë që po të them tani: Unë jam Zoti, Perëndia juaj. ³Mos jetoni siç jetohet në Egjipt, në vendin prej të cilit vini, e as siç jetohet në Kënaan, në vendin ku po ju çoj. Zakonet e këtyre popujve nuk ju përkasin juve. ♦ ⁴Ju duhet të silleni sipas urdhrave të mi dhe t'i ndiqni udhëzimet e mia. Unë jam Zoti, Perëndia juaj. ⁵Kush sillet sipas urdhrave dhe udhëzimeve të mia, do t'i shkojë mbarë. Unë jam Zoti!

⁶Askush prej jush nuk duhet të ketë marrëdhënie seksuale me një njeri prej farefisit të tij. Unë jam Zoti!

⁷Ndalohet të flesh me nënën tënde dhe ta çnderosh kështu atin tënd; sepse ajo është nëna jote.

⁸Ndalohet të flesh me një grua tjetër të atit tënd; sepse edhe kështu e çnderon atin tënd.

⁹Ndalohet të flesh me motrën tënde, si dhe me motrën tënde me nënë ose me baba tjetër, pavarësisht nëse ajo ka lindur prej së njëjtës martesë ose jo.

¹⁰Ndalohet të flesh me bijën e djalit tënd, ose me bijën e vajzës sate; sepse kështu çnderon vetveten.

¹¹Ndalohet të flesh me vajzën e gruas së atit tënd, që ia lindi atit tënd; sepse ajo është motra jote.

¹²Ndalohet të flesh me motrën e atit tënd; sepse ajo është e një gjaku me atin tënd.

¹³Ndalohet të flesh me motrën e nënës sate; sepse ajo është e një gjaku me nënën tënde.

¹⁴Ndalohet të flesh me gruan e xhaxhait tënd; sepse ajo është xhaxhesha jote.

¹⁵Ndalohet të flesh me nusen e djalit tënd; sepse ajo është gruaja e tij.

¹⁶Ndalohet të flesh me kunatën tënde; sepse kështu çnderon vëllanë tënd.

¹⁷Në qoftë se ke marrëdhënie seksuale me një grua, ti nuk duhet të flesh edhe me bijën e saj ose me bijën e birit të saj, ose me bijën e bijës së saj. Ato janë të një gjaku me të, prandaj ky është mëkat, sepse është përzierje gjaku.

¹⁸Ndalohet të marrësh si shemër motrën e gruas sate, sa kohë që jeton gruaja jote.

¹⁹Ndalohet të flesh me gruan që ka ato të muajit, sepse në këtë kohë ajo është (ritualisht) e papastër.

²⁰Ndalohet të flesh me gruan e të afërmit tënd; sepse kështu bëhesh i papastër.

²¹Ndalohet t'i flijosh fëmijë perëndisë Moloh; sepse kështu çnderon emrin e Perëndisë sate. Unë jam Zoti!

²²Ndalohet që një burrë të ketë marrëdhënie seksuale me një burrë tjetër, sepse kjo ngjall neveri tek unë.

²³Ndalohet që një burrë ose një grua të ketë marrëdhënie seksuale me një kafshë. Kjo është e neveritshme dhe të bën të papastër.

²⁴Mos u ndotni me këto shmangie seksuale, siç kanë bërë popujt që do t'i dëboj nga vendi ku do të shkoni ju. ²⁵Ata e kanë ndotur vendin, por unë do të bëj që vendi t'i nxjerrë jashtë banorët e tij dhe kështu do të bëhet i pastër. ²⁶Por ju dhe të huajt që do të banojnë mes jush, duhet ta drejtoni jetën tuaj sipas urdhrave dhe udhëzimeve të mia. Mos bëni të tilla gjëra të neveritshme, ²⁷siç bënë njerëzit që banonin në këtë vend para jush, duke e ndotur. ²⁸Ndryshe, vendi do t'ju nxjerrë jashtë edhe ju, siç do t'i nxjerrë jashtë banorët e tij të tanishëm. ²⁹Kush bën diçka të tillë të neveritshme, do të përjashtohet nga gjiri i popullit. ³⁰Dëgjoni udhëzimet e mia dhe mos veproni sipas zakoneve të neveritshme të popujve që banonin në këtë vend para jush. Mos u ndotni me një sjellje të tillë. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!»

♦ Të gjitha këto praktika janë të shpikura nga Satani, të cilit i shërbejnë këta popuj. Ai, si armik i Zotit, gjithnjë kërkon krejt të kundërtën e vullnetit të Zotit.

Ju duhet të jeni të shenjtë, sepse unë jam i shenjtë

19 Zoti i dha këtë urdhër Moisiut: ²«Transmetoju izraelitëve atë që kërkoj prej tyre: Unë, Zoti, Perëndia juaj, jam i shenjtë; prandaj edhe ju duhet të jeni të shenjtë.

³Secili prej jush duhet t'i nderojë atin dhe nënën e tij dhe të respektojë pushimin e ditës së shtatë. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

⁴Mos iu drejtoni perëndive të tjera dhe mos bëni shtatore të atyre perëndive. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

⁵Kur më kushtoni një flijim miqësie, veproni sipas rregullave, që të gëzohem edhe unë me ju dhe me flitë tuaja. ⁶Në ditën e therjes dhe të nesërmen ju duhet ta hani flinë, por ajo që mbetet për ditën e tretë, duhet djegur. ⁷Në qoftë se ndokush e ha atë ditën e tretë, unë nuk do t'ia pranoj atij flijimin: kjo gjë është për mua e neveritshme. ⁸Kush e ha, ngarkohet me faj. Ai e ka trajtuar flijimin që më ishte kushtuar si send të zakongshëm. Për këtë ai do të përjashtohet nga gjiri i popullit.

⁹Kur korrni, ju nuk duhet t'i korrni kallinjtë që janë në skaj të fushës dhe nuk duhet t'i mblidhni kallinjtë që kanë rënë në tokë. ¹⁰Edhe në vreshtat ju nuk duhet ta vilni rrushin deri në skaj të vreshtave dhe nuk duhet ta mblidhni rrushin që ka rënë në tokë. Lini diçka për të varfrit dhe të huajt që banojnë në vendin tuaj. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

¹¹Mos merrni atë që nuk ju përket. Mos e mashtroni dhe mos e gënjeni njëri-tjetrin. ¹²Mos keqpërdorni emrin tim për të bërë be të rreme; sepse kështu e çnderoni atë. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

¹³Mos e shfrytëzo të afërmin tënd dhe mos i vidh asgjë; mos merr asgjë me forcë. Në qoftë se dikush punon për ju, paguajani po atë ditë rrogën që i takon. ¹⁴Mos e shani të shurdhrin që nuk mund të dëgjojë dhe nuk mund ta mbrojë veten; mos i vini të verbrit pengesa në rrugë. Merrini seriozisht udhëzimet e mia: unë jam Zoti, Perëndia juaj!

¹⁵Mos bëni padrejtësi në gjykimet tuaja. Mos favorizoni as të varfrit e as të pambrojturin, as të pasurin e as të fuqishmin. Kur dikush duhet të vendosë për një çështje gjyqësore, vetëm drejtësia duhet të jetë rregulli i tij.

¹⁶Mos përhapni shpifje për të afërmin tuaj. Mos kërkonte të zhdukni dikë duke ngritur në gjyq padi të rreme kundër tij. Unë jam Zoti!

¹⁷Kur keni diçka kundër të afërmit, mos mbani inat me të. Thuajini atij çdo gjë hapur dhe mos e ngarkoni veten me mëkat për hir të tij. ¹⁸Mos u hakmerrni ndaj të afërmit dhe mos mbani inat me të. Duajeni të afërmin si vetveten. Unë jam Zoti!»

Udhëzime të tjera për popullin e shenjtë të Zotit

¹⁹«Përmbajuni rregullave të mia! Mos përziëni kafshë të llojeve të ndryshme. Mos mbillni, në të njëjtën arë, farë të llojeve të ndryshme. Mos mbani veshje të endur me dy fille të ndryshme.♦

²⁰Kur një burrë fle me një sklave, e cila është e fejuar me një burrë tjetër, por ende nuk është çliruar me shpërblim ose ende nuk është e lirë, ai duhet të më bëjë një dëmshpërblim. As njëri e as tjetra nuk do të dënohet me vdekje, sepse gruaja ende nuk ishte e lirë. ²¹Burri duhet të sjellë në hyrjen e Tendës së shenjtë një dash si flijim dëmshpërblimi. ²²Me këtë flijim, prifti bën shlyerjen e mëkatit para meje, dhe

unë, Zoti, do t'ia fal fajtorit mëkatin e tij.

²³Kur të hyni në tokën e premtuar dhe të mbillni pemë, për tre vjet frutat do të mbeten të papastra dhe nuk duhet të hahen. ²⁴Në vitin e katërt, të gjitha frutat duhet të m'i kushtoni mua si blatim mirënjohjeje.

²⁵Që nga viti i pestë ju mund t'i hani frutat. Në qoftë se veproni kështu, pemët tuaja do të japin më shumë fruta. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

²⁶Mos hani mish, në të cilin ende ka gjak. Mos u merrni me falltari ose me magji. ²⁷⁻²⁸Në rast zije, mos i rrumbullakosni anët e flokëve tuaj dhe mos e shkurtoni mjekrën anash. Mos bëni të prera në trup, as mos bëni tatuazhe mbi lëkurën tuaj. Unë jam Zoti!

²⁹Mos i çnderoni bijat tuaja, duke i shtyrë në prostitucion (kushtuar kultit idhujtar). Ndryshe ky ves do të përhapet nëpër mbarë tokën dhe vendi juaj do të më ngjallë neveri. ³⁰Respektoni ditën e shtunë dhe mos e përdhosni shenjtëroren time. Unë jam Zoti!

³¹Mos iu drejtoni falltarëve dhe as njerëzve që pyesin shpirtat e të vdekurve. Kush bën kështu, bëhet i papastër. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

³²Respektojini pleqtë dhe ndihmojini kur keni mundësi. Me këtë tregoni se më nderoni mua. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

³³⁻³⁴Mos i shtypni të huajt që banojnë në vendin tuaj, por trajtojini ata si të afërmit tuaj. Secili prej jush duhet ta dojë bashkëvendasin e tij të huaj. Kujtohuni, se edhe ju ishit të huaj në Egjipt. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

³⁵⁻³⁶Mos shfrytëzoni asnjeri dhe mos përdorni masa ose pesha mashtruese. Peshorja juaj dhe gurët e peshës duhet të jenë të saktë, masat e gjatësisë dhe të vëllimit duhet të jenë në pajtim me normën. Unë jam Zoti, Perëndia juaj, i cili ju ka nxjerrë nga Egjipti!

³⁷Në gjithçka veproni sipas urdhrave dhe udhëzimeve të mia dhe zbatojini ato. Unë jam Zoti!»

♦ Ligjet lidhur me ushqimet (Lev 11 and Br 14) dhe paralajmërimi kundër përzierjeve (Lev 19,19 and Br 22,9-11) shërbënin si përkujtim të përditshëm që Zoti e kishte ndarë Izraelin nga kombet e tjera për t'u bërë populli i tij i veçantë. Gjithçka duhej të parafytyronte faktin që Izraeli ishte populli i zgjedhur i Perëndisë, i cili duhej të jetë i veçuar dhe të mbahej i ndarë nga të tjerat. Kur kjo pengesë u anulua me lindjen e kishës (trupit ndërkombëtar), ligjet për ushqimin dhe paralajmërimet kundër çdo lloji përzierjeje e humbi automatikisht vlefshmërinë e tyre.

Ndëshkime për shmangie

¹⁻²Zoti e urdhëroi Moisiun t'u thoshte izraelitëve:

20 ¹Në qoftë se ndonjëri prej jush ose prej të huajve që banojnë mes jush ia flijon fëmijën e tij perëndisë Moloh, ai duhet dënuar me vdekje. Populli i mbledhur duhet ta vrasë me gurë. ³Unë vetë do të kthehem kundër tij dhe do ta përjashtoj nga gjiri i popullit të tij. Sepse, duke ia flijuar fëmijën perëndisë Moloh, ai ka ndotur shenjtëroren time dhe e ka çnderuar emrin tim të shenjtë. ⁴Në qoftë se burrat e kishës mbyllin sytë para krimit të tij dhe e lejojnë të jetojë, ⁵atëherë unë vetë do të bëj gjyq me të dhe me fisin e tij. Do ta përjashtoj nga populli, atë, bashkë me ata që e nderojnë Molohun dhe ndjekin shembullin e tij.

⁶Gjithashtu, kur ndokush u drejtohet falltarëve ose njerëzve që pyesin të vdekurit, kjo quhet idhujtari. Unë vetë do të kthehem kundër atij që bën një gjë të tillë dhe do ta përjashtoj nga gjiri i popullit. ⁷Kini kujdes të më dëgjoni, dhe jetën tuaj të ma kushtoni; sepse unë jam Zoti, Perëndia juaj. ⁸Drejtojeni jetën sipas urdhërimeve të mia dhe zbatojini ato. Unë jam Zoti dhe ju kam veçuar nga popujt e tjerë, që të bëheni populli im i shenjtë.

⁹Në qoftë se dikush e shan atin ose nënën e tij, ai bën një krim që dënohet me vdekje dhe duhet ekzekutuar.

¹⁰Kur ndokush bën tradhti bashkëshortore me gruan e një izraeliti tjetër, duhen ekzekutuar që të dy.

¹¹Në qoftë se ndokush fle me gruan e atit të tij dhe kështu e çnderon atë, ky është një krim që dënohet me vdekje; duhen ekzekutuar që të dy.

¹²Kur ndokush fle me nusen e djalit të tij, ky konsiderohet si krim i turpshëm, që dënohet me vdekje; duhen ekzekutuar që të dy.

¹³Kur një burrë ka marrëdhënie seksuale me një burrë tjetër, ky konsiderohet si krim i turpshëm, që dënohet me vdekje; duhen ekzekutuar që të dy.

¹⁴Kur ndokush martohet, njëkohësisht, me një vajzë dhe me të ëmën e saj, ata duhen djegur që të tre; një gjë kaq e turpshme nuk duhet të ndodhë askund.

¹⁵⁻¹⁶Kur ndokush, burrë ose grua, ka marrëdhënie seksuale me një kafshë, ai (ose ajo) bën një krim që dënohet me vdekje; ai (ose ajo) duhet ekzekutuar. Edhe kafsha duhet vrarë.

¹⁷Kur një burrë fle me motrën e tij ose me motrën me nënë ose me baba tjetër, mbi të duhet të bien pasojat e fajit të tij. Të dy kanë bërë një vepër të poshtër dhe, në një mbledhje publike, duhen përjashtuar nga gjiri i popullit të tyre.

¹⁸Kur një burrë fle me një grua, në kohën që ajo ka ato të muajit, të dy bëhen fajtorë dhe do të përjashtohen nga gjiri i popullit të tyre.

¹⁹Askush nuk duhet të flejë me motrën e nënës së tij ose me motrën e babait. Kjo konsiderohet si përzjerje gjaku dhe mbi ata të dy duhet të bien pasojat e fajit të tyre.

²⁰Kush fle me gruan e xhaxhait të tij, çnderon xhaxhanë. Mbi të dy duhet të bien pasojat e fajit të tyre; ata do të vdesin pa lënë pasardhës.

²¹Kush fle me gruan e vëllait të tij, çnderon të vëllanë dhe bën gjë të turpshme. Ai dhe gruaja do të vdesin pa lënë pasardhës.

²²Drejtojeni jetën sipas të gjitha urdhërimeve dhe udhëzimeve të mia dhe zbatojini ato. Vetëm atëherë vendi ku do t'ju çoj unë, nuk do t'ju nxjerrë jashtë. ²³Mos pranoni zakonet e njerëzve, të cilët do t'i dëbojnë nga vendi ku do të shkoni ju. Meqë i kanë bërë të gjitha këto vepra të turpshme, ata janë bërë të neveritshëm për mua, ²⁴prandaj unë ju kam thënë juve: «Vendin e tyre po jua jap juve; ju duhet ta shtini në dorë këtë vend të pasur dhe pjellor.» Unë, Zoti, Perëndia juaj, ju kam veçuar nga popujt e tjerë. ²⁵Për këtë, ju duhet të bëni dallim midis kafshëve të pastra dhe kafshëve të papastra. Mos i hani kafshët, të cilat unë i kam shpallur të papastra. Ndryshe, ju vetë do të bëheni të papastër dhe kështu do të ngjallni neveri tek unë. ²⁶Ju duhet të jeni të shenjtë dhe të më përkisni vetëm mua, sepse unë, Zoti, jam i shenjtë. Unë ju kam zgjedhur prej popujve të tjerë, që të më përkisni mua. ²⁷Kur prej një burri ose prej një gruaje flet shpirti i një të vdekuri ose shpirti i falltarisë, ai (ose ajo) duhet vvarë me gurë. Ata kanë bërë një krim që dënohet me vdekje.”

Rregulla të veçanta për pastërtinë e priftërinjve

21 Zoti, nëpërmjet Moisiut, u tha priftërinjve, bijve të Aharonit:

«Asnjë prift nuk duhet të ndotet duke prekur një kufomë, ²me përjashtim të kufomës së më të afërmit: nënës, atit, birit, bijës, vëllait, ³dhe një motre të pamartuar, e cila ende banon në të njëjtën shtëpi me të vëllanë. ⁴Por, ai përdhosen nëse prek kufomën e një motre të martuar. ⁵Në rast zije, asnjë prift nuk duhet ta rruajë kokën, as ta shkurtojë mjekrën e as të bëjë prerje në trup.

⁶Priftërinjtë duhet të bëjnë një jetë, e cila më është kushtuar mua, Zotit, dhe ata duhet ta nderojnë emrin tim. Priftërinjtë duhet të m'i kushtojnë mua flitë, ushqimin tim, që do të digjen në altarin tim. Prandaj ata duhet t'i shmangen gjithçkaje që mund t'i ndotë. ⁷Priftërinjtë nuk duhet të martohen me asnjë prostitutë, as me një vajzë, e cila nuk është më virgjëreshë, as me një grua të ndarë, sepse prifti i është kushtuar shërbimit tim. ⁸Një prift duhet vlerësuar si njeriu që kam veçuar unë; sepse ai më paraqit ushqimin që ju më kushtoni. Unë jam Perëndia e shenjtë dhe ju kam veçuar si popullin tim. ⁹Kur bija e një prifti bëhet prostitutë, ajo e përdhos atin e saj dhe duhet të digjet.

¹⁰Kryeprifti është kryetari i priftërinjve. Ai është shuguruar duke i derdhur në kokë vajin e shugurimit dhe ka veshur rrobat e shenjta, prandaj ai, në rast vajtimit, nuk duhet t'i lëshojë flokët, as t'i grisë rrobat. ¹¹Ai nuk duhet të shkojë tek asnjë i vdekur, edhe pse mund të jetë ati ose nëna e tij, sepse kështu ndotet. ¹²Sa kohë që në shtëpinë e tij shtrihet një i vdekur, ai nuk duhet të hyjë në të. Ai duhet të vazhdojë të qëndrojë në shenjtëroren time, që të mos ndotet; sepse ai është shuguruar me vajin e shenjtë. Unë jam Zoti! ¹³⁻¹⁴Ai mund të martohet vetëm me një virgjëreshë të paprekur;

asnjëherë me një vejushë ose me një grua të ndarë, ose me një prostitutë. Ai duhet të marrë për grua një vajzë prej popullit të tij. ¹⁵Ndryshe, atij do t'i lindte një fëmijë i papastër. Unë, Zoti, e kam veçuar atë për shërbimin tim.»

¹⁶⁻¹⁷Përveç këtyre, nëpërmjet Moisiut, Zoti i tha Aharonit: «Kur një prej pasardhësve të tu ka një cen trupor, ai nuk duhet t'i afrohet altarit, për të më kushtuar një flijim. Ky ndalim vlen përgjithmonë.

¹⁸Asnjëri nuk mund të bëhet prift në qoftë se ai është i verbër, i paralizuar ose një njeri i shformuar a i shfytyruar; ¹⁹asnjëri që ka një dorë ose një këmbë të gjymtuar, ²⁰asnjë kurrizo ose xhuxh; asnjëri që ka një sëmundje në sy ose në lëkurë, dhe as një i tredhur. ²¹Asnjëri prej pasardhësve të priftit Aharon që ka një cen trupor, asnjëherë nuk duhet të më kushtojë mua, Perëndisë së tij, një flijim, e as ta djegë atë në altar.

²²Atij i lejohet ta hajë flinë që më kushtohet mua, si dhe dhuratat e kushtuara, ato të shenjta dhe ato më të shenjta; ²³por, meqë ai ka një cen trupor, ai nuk duhet të hyjë në shenjtërore e as t'i afrohet altarit. Ai nuk duhet ta përdhosë vendin tim të shenjtë, sepse unë jam Zoti, e kam veçuar vetë.»

²⁴Moisiu i njohu me këto rregulla Aharonin, bijtë e tij dhe gjithë izraelitët.

Kush mund t'i hajë dhuratat kushtuar Zotit

22 ¹⁻²Nëpërmjet Moisiut, Zoti i tha Aharonit dhe bijve të tij:

«Përdorini me kujdes dhuratat e shenjta, që izraelitët m'i sjellin mua, ndryshe ju do ta çnderoni emrin tim të shenjtë. Unë jam Zoti! ³Kur njëri prej jush ose prej pasardhësve tuaj u afrohet këtyre dhuratave të shenjta kur është i papastër, ai e ka humbur priftërinë e tij dhe duhet të vdesë. Unë jam Zoti!

⁴Kur ndokush prej pasardhësve të Aharonit ka lebrën ose një rrjedhje (ritualisht) të papastër, mund t'i hajë dhuratat e kushtuara vetëm pasi të jetë përsëri i pastër. Kush prek atë që është ndotur nga një i vdekur ose nga rrjedhja e spermës, ⁵ose ka prekur një dëmtues të papastër ose një njeri që është bërë i papastër, ⁶⁻⁷bëhet vetë i papastër dhe mbetet kështu deri në mbrëmje, gjatë kësaj kohe ai nuk duhet t'i

hajë dhuratat e shenjta. Pas perëndimit të diellit, ai duhet ta shpëllajë trupin me ujë, që të bëhet përsëri i pastër dhe atëherë mund t'i hajë dhuratat e shenjta; sepse ai duhet të jetojë prej tyre. ⁸Ai nuk duhet të hajë mish prej kafshëve të ngordhura ose të shqyera, sepse kjo e bën të papastër. Unë jam Zoti!

⁹Priftërinjtë duhet ta drejtojnë jetën sipas rregullave, që u kam dhënë unë, Zoti, që të mos bien në ndonjë faj. Kush i përdhos dhuratat e shenjta, duhet të vdesë. Unë jam Zoti; unë i kam veçuar priftërinjtë për shërbimin tim.

¹⁰Dhuratat e shenjta lejohen t'i hanë vetëm ata që i përkasin familjes priftërore. Asnjë i huaj, qoftë ky mysafir i priftit ose punëtor me mëditje që punon tek ai, nuk lejohet që t'i hajë dhuratat e shenjta.

¹¹Dhuratat e shenjta mund t'i hajë edhe një skllav i blerë nga prifti, madje edhe ai skllav që lind në shtëpinë e tij. ¹²Në qoftë se bija e priftit martohet me një burrë, i cili nuk është vetë prift, ajo nuk duhet t'i hajë më dhuratat e shenjta.

¹³Por, në qoftë se ajo kthehet në shtëpinë e atit si vejushë ose e ndarë dhe nuk ka fëmijë, ajo mund ta hajë, si më parë, atë që i përket atit të saj si prift. Vetëm ai që i përket familjes së priftit, mund t'i hajë dhuratat.

¹⁴Kur një tjetër, gabimisht, ha diçka prej dhuratave të shenjta, ai duhet ta zëvendësojë atë te prifti, duke i shtuar edhe një të pestën. ¹⁵⁻¹⁶Priftërinjtë duhet të kujdesen që askush të mos i hajë dhuratat e shenjta pa leje, ndryshe, këta persona ngarkohen me faj të rëndë. Priftërinjtë nuk duhet të lejojnë që të përdhosen dhuratat e mia të shenjta. Unë jam Zoti, i cili i kam caktuar ata për të më shërbyer mua.»

Rregullat për flitë

¹⁷⁻¹⁸Nëpërmjet Moisiut Zoti u tha Aharonit, bijve të tij dhe gjithë izraelitëve:

«Kur një izraelit ose një i huaj, që jeton me ju, më kushton një fli përkushtimi, për të plotësuar një be ose për të më dhënë një flijim të lirë, ¹⁹ai duhet të zgjedhë një kafshë mashkull pa të meta, një dash ose një cchap. ²⁰Në qoftë se kafsha ka ndonjë të metë, flia është pa vlerë dhe unë nuk do ta pranoj. ²¹Edhe në qoftë se ndokush më kushton një bagëti të trashë ose bagëti të imët si flijim miqësie, për të plotësuar një be ose si flijim të lirë, unë do ta pranoj vetëm në qoftë se ajo është pa të meta. ²²Ju nuk duhet të më flijoni kafshët që janë të verbëra, të paralizuara ose sakate, me infeksion ose me sëmundje lëkure. Kafshë të tilla nuk duhen kushtuar si flijim në altarin tim. ²³Një bagëti e trashë ose një bagëti e imët, që i ka gjymtyrët të deformuara ose të shtrembëruara, mund të më kushtohet si flijim i lirë, por ajo nuk është e përshtatshme për plotësimin e një beje. ²⁴Asnjëherë nuk duhet të më kushtoni një kafshë të tredhur. Ju nuk duhet t'i tridhni kafshët; ²⁵gjithashtu, ju nuk duhet të blini asnjë kafshë të tredhur nga një i huaj, për të ma kushtuar, si flijim. Kafshë të tilla nuk kanë vlerë të plotë. Në qoftë se ju m'i kushtoni, kjo do të jetë e kotë, sepse unë nuk do t'i pranoj.»

²⁶Zoti, nëpërmjet Moisiut gjithashtu tha: ²⁷«Në qoftë se lind një viç, një qengj ose një kec, ky duhet të qëndrojë shtatë ditë me nënën e tij. Vetëm pas shtatë ditësh do ta pranoj si flijim. ²⁸Mos e ther nënën në të njëjtën ditë me të voglin e saj. ²⁹⁻³⁰Në qoftë se dëshironi të më falënderoni për diçka dhe më kushtoni një flijim miqësie, ju duhet ta hani mishin po atë ditë dhe nuk duhet të lini asgjë deri në mëngjesin tjetër. Ndryshe nuk do ta pranoj flijimin. Unë jam Zoti!

³¹Mbajini parasysh urdhërimet e mia dhe zbatojini ato! ³²Mos e përdhosni emrin tim të shenjtë. Të gjithë izraelitët duhet të më pranojnë si Perëndinë tyre të shenjtë. Unë jam Zoti dhe ju kam veçuar si popullin tim. ³³Ju kam nxjerrë nga Egjipti për të qenë Perëndia juaj. Unë jam Zoti!»

Shërbesa fetare në ditën e shtunë dhe në festat e mëdha

23 ¹⁻²Zoti i dha urdhër Moisiut që t'u thotë izraelitëve:

«Zoti ka përcaktuar festat që vijojnë, në të cilat ju duhet ta mblidhni popullin për shërbesën fetare:

³Përmbajuni rregullisht së shtunës. Gjashtë ditë duhet punuar, por ditën e shtatë duhet ndërprerë puna dhe duhet të mblidheni për shërbesën fetare. Askush nuk duhet të punojë atë ditë. Dita e shtatë i përket Zotit, pa marrë parasysh se ku banoni. ⁴Kremtoni festat e mëdha për nder të Zotit dhe mblidhuni për shërbesën fetare. Këto festa ju duhet t'i kremtoni sipas kohës së caktuar:

Festa e Pashkës dhe e duajve

(Nr 28,16-25)

⁵Në mbrëmjen e ditës së 14-të të muajit të parë të vitit, për nder të Zotit, duhet festuar Pashka. ⁶Në ditën e mëpasme fillon festa e bukëve të ndorme. Kjo zgjat shtatë ditë. Gjatë tërë kohës së festës ju duhet të hani vetëm një bukë të tillë, e cila është gatuar pa tharm. ⁷Në ditën e parë ju duhet të ndërpriteni punën dhe të mblidheni për shërbesën fetare. ⁸Në secilën prej shtatë ditëve të festës ju duhet t'i kushtoni Zotit një fli të veçantë. Ditën e fundit ju duhet të mblidheni për shërbesën fetare; dhe atë ditë duhet ndërprerë çdo punë.

⁹⁻¹⁰Kur t'i korrni të mbjellat në tokën që do t'ju japë Zoti, ju duhet t'i jepni priftit duajt e parë të korrjes.

¹¹Të nesërmen e së shtunës, prifti do t'ia kalojë atë simbolikisht Zotit; atëherë Zoti do ta pranojë si kushtim dhe do t'ju shikojë me sy të mirë. ¹²Atë ditë ju duhet t'i kushtoni Zotit një qengj njëvjeçar pa të

meta, si flijim përkushtimi ¹³dhe 2,5 kg miell gruri, të përzier me vaj ulliri si blatim drithor. Një blatim i tillë e gëzon Zotin dhe ai do ta pranojë. Si blatim pijesh, i shtohet edhe një litër verë. ¹⁴Ju do të lejoheni të hani bukët ose kokrrat e pjekura të të korrave të para, vetëm pasi t'ia keni kushtuar këto dhurata Perëndisë suaj.

Festa e rrëshajëve dhe festa e bukëve të para

(Nr 28,26-31)

¹⁵Nga dita pas së shtunës, kur keni kushtuar dhuratat e të korrave të para të lashtave, ju duhet të llogaritni shtatë javë të plota ¹⁶dhe në ditën e 50-të, ditën pas së shtunës së shtatë, ju duhet t'i kushtoni Zotit një blatim drithi prej korrjes së parë. ¹⁷Çdo familje duhet të sjellë dy bukë të pjekura në shenjtërore, secila e gatuar me 2,5 kg miell nga drithi i ri. Si pjesa e parë e të korrave të drithit ato i takojnë Zotit. ¹⁸Përveç këtyre bukëve, mbarë bashkësia duhet t'i kushtojë Zotit shtatë qengja njëvjeçarë pa të meta, një dem të ri, si dhe dy desh si flijim përkushtimi, bashkë me blatimet e caktuara të drithit dhe të pijes. Një flijim i tillë e gëzon Zotin, dhe ai e pranon. ¹⁹Kushtoni edhe një cjav si flijim pajtimi, dhe dy qengja njëvjeçar si flijim miqësie. ²⁰Të gjitha këto dhurata, bashkë me të dy deshtë, prifti duhet t'ia kalojë simbolikisht Zotit. Ato janë një dhuratë e shenjtë që i kushtohen Zotit dhe u takojnë priftërinjve. ²¹Atë ditë ju duhet të ndërpritni çdo punë dhe të mblidheni për shërbesën fetare. Ky rregull është gjithnjë i vlefshëm, pa marrë parasysh ku banoni. ²²Kur të korrni, ju nuk duhet t'i korrni kallinjtë deri në skaj të fushës dhe as të ktheheni për të mbledhur kallinjtë që kanë rënë në tokë. Lini diçka për të varfrit dhe të huajt që banojnë në tokën tuaj. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!

Festa e Vitit të Ri

(Nr 29,1-6)

²³⁻²⁴Edhe dita e parë e muajit të shtatë, për ju është ditë feste e ju duhet të mblidheni për shërbesën fetare. Atë ditë duhet t'u bini brirëve dhe të mblidheni bashkë për të adhuruar Zotin. ²⁵Ju nuk duhet të kryeni asnjë punë dhe duhet t'i kushtoni Zotit një flijim të veçantë.

Dita e pajtimit

(Nr 29,7-11)

²⁶⁻²⁸Dita e dhjetë e muajit të shtatë është dita e pajtimit. Ju duhet të mblidheni për shërbesën fetare dhe t'i kushtoni Zotit një flijim të veçantë. Atë ditë, kryeprihti do të kryejë veprimin e shlyerjes së mëkateve, që Zoti, Perëndia juaj, t'jua falë fajin. Atë ditë ju nuk duhet të hani asgjë dhe të mos bëni asnjë punë. ²⁹³⁰Kush e shkel këtë rregull, duhet përjashtuar nga gjiri i popullit; vetë Zoti do ta shfarosë nga populli. ³¹Atë ditë ndalohet çdo lloj pune. Ky rregull vlen përgjithmonë, pa marrë parasysh ku banoni. ³²Nga mbrëmja e ditës së nëntë, deri në mbrëmjen e ditës së dhjetë, ju duhet të agjëroni dhe të ndërpritni çdo punë.

Festa e tëbanave

(Nr 29,12-40)

³³⁻³⁴Ditën e 15-të të muajit të 7-të fillon festa e tëbanave. Ajo festohet për shtatë ditë për nder të Zotit. ³⁵Ditën e parë ju duhet të ndërpritni çdo punë dhe të mblidheni për shërbesën fetare. ³⁶Për shtatë ditë, duhet t'i kushtoni Zotit flijime të veçanta. Ditën e tetë ju duhet të mblidheni përsëri për të më adhuruar mua dhe të më kushtoni një fli për festën. Edhe këtë ditë duhet ndërprerë çdo punë. ³⁷Këto janë festat e Zotit, në të cilat duhet të mblidheni për shërbesën fetare dhe t'i kushtoni Zotit flijimet që vijnë: flijimet e përkushtimit, blatime drithore, flijimet e miqësisë dhe blatimet e pijes, siç përcaktohen për këto festa. ³⁸Përveç kësaj, ju duhet ta kremtoni ditën e shtunë si festë të Zotit dhe, përveç flijimeve të festës, ju duhet t'i kushtoni Zotit edhe dhuratat tuaja të rregullta, si dhe flijimet lidhur me plotësimin e besë ose flijimet e lira. ³⁹Për festën e tëbanave, e cila fillon pas mbledhjes së të korrave, ditën e 15-të të muajit të 7-të, me një festë të veçantë, e cila mbaron një javë më vonë, me një festë po aq të veçantë, ju duhet të keni parasysh këtë: ⁴⁰ditën e parë të festës ju duhet të merrni frutat më të mira të pemëve tuaja dhe, edhe bashkë me to degë palmash, ose degë me shumë gjethe, dhe për shtatë ditë ju duhet të kremtoni një festë gëzimi për nder të Zotit, Perëndisë suaj. ⁴¹Ju duhet ta kremtoni këtë festë në muajin e shtatë të çdo viti; ky rregull vlen përgjithmonë. ⁴²Gjatë këtyre shtatë ditëve, të gjithë izraelitët duhet të banojnë në tëbana, ⁴³sepse, Zoti thotë: «Pasardhësit tuaj, të gjithë brezat e ardhshëm, duhet ta dinë se dikur rrugës nga Egjipti për në vendin tuaj, bëra që izraelitët të banonin në tëbana. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!» ⁴⁴Moisiu ua transmetoi të gjitha këto rregulla izraelitëve.

Shandanët dhe bukët kushtuar Zotit

(Dal 27,20-21)

24 Zoti i tha Moisiut: ²«Urdhëroji izraelitët që të të sjellin vaj ulliri të pastër, që kandili në shenjtërore të jetë i nderuz çdo natë. ³Në mbrëmje, Aharoni duhet ta vërë atë para perdes që mbulon arkën e besëlidhjes dhe duhet të kujdeset që të mos shuhet deri në mëngjes. Ky rregull vlen përgjithmonë. ⁴Aharoni duhet t'i ndezë rregullisht kandilat mbi shandanin e artë që vihet para perdes. ⁵Urdhëro që të pihen dymbëdhjetë bukë, secila me 2,5 kg miell. ⁶Ato vendosi mbi tavolinën e artë, që është para perdes në shenjtërore, duke i ndarë në dy grumbuj me nga gjashtë bukë. ⁷Mbi çdo grup vendos pak temjan të pastër. Temjani do të digjet si shenjë që bukët më takojnë mua. ⁸Çdo të shtunë Aharoni duhet t'i vërë rishtas bukët. Izraelitët janë të detyruar ta bëjnë këtë përgjithmonë. ⁹Bukët e gatuarat i takojnë Aharonit dhe pasardhësve të tij; ato u takojnë priftërinjve si pjesa e tyre në flijimet që më kushtohen mua. Ato janë veçanërisht të shenjta dhe për këtë duhen ngrënë në një vend të kushtuar.»

Rasti i sharjes së Zotit

Themelet e kodit penal

¹⁰⁻¹¹Mes izraelitëve kishte një njeri të lindur prej një nëne izraelite dhe një ati egjiptian. Nëna e tij quhej Shelomit dhe ishte një nga bijat e Divriut prej fisit të Danit. Ky njeri u përlesh në fushim me një izraelit. Ai e shau Zotin dhe e mallkoi. Këtë njeri e çuan te Moisiu, ¹²i cili, pasi e futi në burg (paraprak), priti derisa Zoti t'i japë udhëzime se ç'duhej bërë me të.

¹³Zoti i tha Moisiut: ¹⁴«Nxirre njeriun jashtë fushimit! Të gjithë ata që kanë dëgjuar se si më ka mallkuar, duhet të vënë duart mbi kokën e tij; pastaj, mbarë bashkësia ta vrasë me gurë. ¹⁵Izraelitëve thuaju: «Kush e mallkon Perëndinë e tij, duhet të vuajë pasojat. ¹⁶Kushdo që shan Zotin, do ta paguajë me kokë dhe duhet vranë me gurë nga mbarë populli i mbledhur. Kjo vlen jo vetëm për ju vetë, por edhe për çdo të huaj që banon mes jush.

¹⁷Kush vret një njeri, duhet dënuar me vdekje. ¹⁸Kush vret një bagëti, duhet ta zëvendësojë. Gjithnjë vlen parimi: jetë për jetë! ¹⁹Kush i dëmton trupin një tjetri, të njëjtin dëm duhet ta pësojë edhe ai në trupin e tij. ²⁰Kush i thyen kockën tjetrit, edhe atij do t'i thyhet kocka; kush i nxjerr tjetrit syrin ose dhëmbin, do të humbasë syrin ose dhëmbin e tij. Gjithnjë vlen parimi: sy për sy, dhëmb për dhëmb. Ajo që njëri i bën tjetrit, do t'i bëhet edhe atij si dënim. ²¹Kush vret një bagëti, duhet ta zëvendësojë; por kush vret një njeri, do ta paguajë me kokë. ²²Ky ligj vlen për të gjithë, pa përjashtim, për izraelitët dhe për të huajt, që banojnë mes jush. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!»

²³Moisiu ua tha këto izraelitëve. Ata iu bindën urdhrat të Zotit, e nxorën nga fushimi njeriun që kishte mallkuar Perëndinë dhe e vranë me gurë.

Viti i pushimit dhe viti i rikthimit

(Br 15,1-11)

25 ¹⁻²Në malin e Sinait, nëpërmjet Moisiut, Zoti u dha izraelitëve udhëzimet që vijojnë: ³«Kur të hyni në tokën që do t'ju jap, ju duhet të siguroni që kjo tokë të pushojë një herë në shtatë vjet. ⁴Për gjashtë vjet ju mund ta punoni tokën, t'i krasitni hardhitë dhe t'i mblidhni të korrat. ⁵Por vitin e shtatë toka duhet të pushojë.

Këtë vit nuk ju lejohet të punoni asnjë fushë dhe as të kujdeseni për vreshtat. ⁶Madje, edhe ajo që ka mbirë vetë, nuk duhet korrur, as rrushi që rritet në hardhitë e pa shartuara, nuk duhet vjelë – medoemos ju duhet ta lejoni tokën të pushojë. ⁷Në vitin e shtatë, vetë toka do të prodhojë ushqim të bollshëm si për ju, ashtu edhe për skllëverit, punëtorët dhe të huajt që banojnë mes jush, ⁸për bagëtinë tuaj dhe për shtazët që jetojnë në fushë. Ju mund të ushqeheni me gjithçka që rritet vetvetiu.

⁹⁻¹⁰Ju do të lini të kalojnë shtatë periudha të tilla nga shtatë vjet, që bëjnë gjithsej 49 vjet. Pastaj, ditën e 10-të të muajit të 7-të, urdhëroni t'i bihet birit të alarmit në mbarë vendin. ¹¹Kjo do të jetë shenjë që të gjithë banorëve t'u rikthehen të drejtat e tyre. Viti i 50-të të jetë viti që më takon mua. Ky është viti i rikthimit, ku rikthehet gjithçka. Çdo izraeliti do t'i rikthehet toka e tij e trashëgueshme, që e ka lënë peng, dhe kush iu shit tjetrit si skllav, mund të kthehet në fisin e tij. ¹²Në këtë vit nuk duhet mbjellë dhe ajo që rritet pa u mbjellë, nuk duhet korrur; ¹³as rrushi që rritet vetvetiu nuk duhet vjelë. Gjithë viti duhet të jetë një vit i shenjtë, i cili më takon mua. Por ju mund të ushqeheni me atë që prodhojnë fushat vetvetiu.

¹⁴Në vitin e rikthimit, secili duhet ta rimarrë tokën e tij që ka pasur si pronë. ¹⁵Ju duhet ta kini parasysh këtë, kur i shitni ose i blini tokën një izraeliti tjetër. ¹⁶Çmimi llogaritet sipas intervalit të kohës nga viti që e blen ose e shet, deri në vitin e rikthimit që vjen. Në rast se ky interval është i gjatë, çmimi është më i lartë, por, në qoftë se ky është i shkurtër, atëherë këtij i përgjigjet një çmim më i ulët. Nuk blihet toka, por numri i të korrave. ¹⁷Prandaj, askush prej jush të mos kërkojë çmim tepër të lartë nga bashkëvendasi i tij. Merrini seriozisht udhëzimet e mia, sepse unë jam Zoti, Perëndia juaj!

¹⁸⁻¹⁹Dëgjojin urdhërimet e mia dhe drejtojeni jetën sipas udhëzimeve të mia, atëherë ju do të mund të jetoni të sigurtë në tokën tuaj dhe ajo do të prodhojë aq sa ju duhet për të jetuar. ²⁰Ju nuk duhet të

shqetësoheni duke thënë: «Çfarë do të hamë në vitin e shtatë, kur nuk mund të mbjellim e as të korrim?»
21Unë, Zoti, do ta bekojë aq shumë tokën në vitin e shtatë, sa që prodhimi do të mjaftojë për dy vjet. 22Pasi të mbillni në vitin e tetë, atëherë ju do të mund të jetoni deri në të korrat e vitit të nëntë me prodhimin e vitit të gjashtë.»

Toka si pronë e Zotit dhe e njerëzve

23«Një tokë nuk mund të shitet përfundimisht, sepse mbarë vendi nuk ju takon juve; ajo është prona ime. Ju banoni tek unë si të huaj dhe si të tillë, ju vetëm mund ta përdorni atë. 24Prandaj, në çdo shitje toke, duhet marrë parasysh e drejta e pronarit për ta riblerë. 25Kur një izraelit varfërohet dhe ai detyrohet të shesë një pjesë të tokës së tij, njeriu i tij më i afërt nga farefisi, i cili ka të drejtën e riblerjes, duhet të vijë dhe ta riblejë atë që shiti farefisi i tij. 26Në qoftë se dikush nuk ka njeri për t'ia riblerë tokën, por ai i gjen vetë të hollat për ta riblerë pronën e tij, 27atëherë ai duhet të llogarisë vitet që kanë kaluar që nga shitja dhe, për vitet që kanë mbetur deri në vitin e rikthimit, ai duhet t'i paguajë blerësit shumën e caktuar. Atëherë atij i kthehet prona që ka pasur. 28Por, në qoftë se nuk mund ta gjejë shumën e nevojshme, prona e tij duhet të mbetet në duart e blerësit deri në vitin e rikthimit dhe pastaj t'i dorëzohet pronarit të parë. 29Në qoftë se dikush shet një shtëpi, e cila gjendet brenda një qyteti të rrethuar me mure, i lejohet e drejta e riblerjes vetëm për një vit. 30Kur shtëpia nuk riblihet brenda këtij afati, ajo bie përfundimisht në duart e blerësit dhe të trashëgimtarëve të tij dhe nuk i rikthehet pronarit të parë, madje as edhe në vitin e rikthimit. 31Por, puna ndryshon në qoftë se shtëpia i takon një fshati pa mure. Ajo trajtohet njëllëj si fusha e lirë; mund të riblihet pa afat dhe, në vitin e rikthimit, ajo i rikthehet pronarit të parë. 32Edhe për shtëpitë e levitëve që gjenden në qytetet e tyre ekziston e drejta e riblerjes pa afat. 33Edhe në qoftë se shtëpia nuk riblihet më parë, ajo i rikthehet pronarit të parë në vitin e rikthimit, sepse shtëpitë e levitëve janë pronë e trashëguar ndër izraelitët. 34Por kullotat që gjenden përreth qyteteve të levitëve nuk duhet të shiten, sepse ato janë prona të patjetërsueshme.»

Një izraelit nuk duhet të skllavërohet

35«Kur një izraelit, që banon pranë jush, varfërohet dhe humb gjithë pronën e tij, ju duhet ta ndihmoni dhe t'i siguronit mjetet për jetesë, ashtu siç ia siguronit një të huaji. 36-37Kur i jepni hua, mos kërkonit prej tij asnjë kamatë; mos kërkonit që t'ju kthejë me shtesë ushqimin që i jepni. Merrini seriozisht udhëzimet e mia dhe sigurojani jetesën bashkëvendësit që banon pranë jush. 38Unë jam Zoti, Perëndia juaj, i cili ju ka nxjerrë nga Egjipti për t'ju dhënë vendin e Kënaanit dhe për të qenë Perëndia juaj. 39Kur një izraelit, që banon pranë jush, varfërohet aq shumë, sa që duhet t'ju shesë edhe vetveten, mos e trajtoni si skllav, 40por si punëtor ose si një të huaj që banon mes jush. Ai duhet të punojë për ju vetëm deri në vitin e rikthimit. 41Atëherë ai, bashkë me tërë familjen e tij, do të lirohet dhe mund të kthehet te fisi i tij; edhe prona e tij e trashëguar i rikthehet. 42Në të vërtetë, të gjithë izraelitët janë prona ime, sepse i kam nxjerrë nga Egjipti. Prandaj, ata nuk duhet të shiten si skllavë. 43Merrini seriozisht udhëzimet e mia dhe mos detyroni asnjë izraelit të punojë si skllav. 44Kur ju nevojiten skllavë dhe skllave, ju mund t'i blini prej popujve fqinjë. 45Edhe të huajt që banojmes jush mund t'i blini si skllavë si dhe pasardhësit e tyre që lindin në vendin tuaj. Ju mund t'i merrni si pronë tuaj të përhershme 46dhe t'ua lini trashëgim bijve tuaj; ata nuk duhen liruar. Por, ndalohet t'i skllavëroni vëllezërit tuaj izraelitë. 47Kur një i huaj, që banon mes jush, bëhet i pasur, kurse një izraelit, pranë tij, varfërohet dhe detyrohet t'i shitet skllav atij ose një të huaji tjetër, 48-49izraelitët i mbetet gjithnjë e drejta e riblerjes. Njëri prej vëllezërve, ose xhaxhai, ose kushëriri, ose një farefis i afërt mund ta riblejë. Ai mund ta riblejë vetveten në qoftë se siguron mjetet e nevojshme. 50Atëherë, ai llogarit me të zotin sa vjet i ka shërbyer dhe sa vjet i mbeten deri në vitin e rikthimit, pastaj llogarit tarifën vjetore sipas rrogës së një punëtori. 51-52Shuma e riblerjes i përgjigjet numrit të viteve që mbeten deri në vitin e rikthimit. 53Në qoftë se qëndron te zotëria i tij, i zoti duhet ta trajtojë si njeri të lirë, i cili punon për të për një rrogë vjetore; ju ndalohet të lejoni që ai të skllavërohet. 54Në qoftë se nuk mund ta riblihet, ai, bashkë me familjen e tij, duhet të lirohet, në vitin e rikthimit. 55Në të vërtetë, të gjithë izraelitët më takojnë mua si skllavë; ata janë prona ime, sepse unë i kam nxjerrë nga Egjipti. Unë jam Zoti, Perëndia juaj!»

Dëgjesa sjell lumturi dhe bekim

(Br 7,12-24; 28,1-14)

26 Zoti tha: «Unë jam Zoti, Perëndia juaj! Prandaj ju ndalohet të bëni shtatore idhujtare. Në vendin tuaj ju ndalohet të ngrini shtatore të tilla dhe t'i adhuroni, qofshin ato shtatore të gdhendura ose të derdhura, shtylla guri ose gurë me figura të skalitura. 2Nderoni ditën e shtunë dhe mos e përdhosni shenjtëroren time. Unë jam Zoti!

3Në qoftë se i zbatoni udhëzimet e mia dhe i ndiqni urdhërimet e mia, do t'ju mbuloj me bekime. 4Do të

dërgoj shi në kohën e duhur, që fushat të japin prodhim të mirë dhe pemët fruta të mira. ⁵Ju do të korrni aq shumë, saqë koha e grirjes do të zgjatë deri në kohën e vjeljes dhe koha e vjeljes deri në mbjelljen tjetër. Ju do të keni mjaft për të ngrënë dhe do të banoni të sigurtë në vendin tuaj.

⁶Unë do të bëj që në vendin tuaj të mbretërojë paqja. Kur të bini të flini, ju nuk do të keni përse të frikësoheni se mos ju tmerron kush. Do t'i shfaros prej vendit të gjitha kafshët e egra dhe asnjë ushtri e huaj nuk do ta sulmojë vendin tuaj. ⁷Ju do t'i shpartallojë armiqët tuaj dhe do t'i vritni me shpatë. ⁸Pesë prej jush do të shpartallojnë njëqind prej tyre, dhe njëqind prej jush dhjetë mijë prej tyre; ata do të rrëzohen përtokë radhë-radhë.

⁹Do t'ju drejtohem juve dhe do të bëj që t'ju lindin shumë fëmijë, që të shumëzoheni edhe më. Do ta mbaj besëlidhjen time dhe do të plotësoj gjithçka që ju kam premtuar. ¹⁰Ju do të jeni duke ngrënë të korrat e vjetra, kur të arrijnë të rejat; ju do të hidhni pjesën që mbetet prej të korrave të vjetra, për të bërë vend për të rejat. ¹¹Unë do të banoj midis jush dhe nuk do të detyrohem t'ju kthej shpinën. ¹²Unë do të jem me ju, do të jem Perëndia juaj, dhe ju do të jeni populli im. ¹³Unë jam Zoti, Perëndia juaj, i cili ju nxori nga Egjipti, ku ishit skllëvër. Unë e kam thyer zgjedhën tuaj të skllavërisë dhe ju kam ngritur përsëri në këmbë.»

Mosbindja sjell fatkeqësi

(Br 28,15-68)

¹⁴«Por, në qoftë se nuk më dëgjoni dhe nuk ndiqni udhëzimet e mia, ¹⁵në qoftë se nuk përfillni urdhërimet e mia dhe nuk doni t'ia dini për vendimet e mia gjyqësore duke shkelur besëlidhjen që kam lidhur me ju, ¹⁶atëherë do të bëj që të bjerë mbi ju fatkeqësi. Do t'ju dërgoj sëmundje të pashërueshme, që do t'ju verbojnë dhe do t'ju brejnë dalgadalë. Do të mbillni, por më kot, sepse të korrat do t'i mbledhin armiqët tuaj. ¹⁷Unë vetë do të bëhem kundërshtari juaj dhe do të bëj që armiqët tuaj të dalin fitimtarë mbi ju; ju do të ikni, edhe në qoftë se askush nuk ju ndjek.

¹⁸Në qoftë se edhe atëherë nuk do të më dëgjoni, do t'ju ndëshkoj shtatë herë më shumë. ¹⁹Unë do ta thyej kokëfortësinë tuaj dhe nuk do të lejoj që të bjerë shi; qielli përmbi ju do të jetë si një kupë bakri dhe toka nën këmbët tuaja do të jetë e fortë si guri.

²⁰Atëherë të gjitha mundimet tuaja do të jenë të kota. Në fushat tuaja nuk do të rritet më asgjë dhe pemët nuk do të japin më fruta.

²¹Në qoftë se përsëri më kundërshtoni dhe nuk më dëgjoni, do ta shtoj edhe shtatë herë ndëshkimin tuaj.

²²Do të lëshoj mbi ju kafshë të egra, që do të hanë fëmijët tuaj dhe bagëtinë tuaj; ato do të vrasin aq shumë prej jush, saqë rrugët do të jenë të shkreta.

²³Në qoftë se edhe atëherë nuk doni të më dëgjoni dhe vazhdoni të ngrini krye kundër meje, ²⁴do të kthehem kundër jush dhe do t'ju ndëshkoj shtatë herë më ashpër.

²⁵Meqë do ta keni shkelur besëlidhjen time, do të lejoj që ushtri të huaja të hyjnë në vendin tuaj. E kur të kërkonin strehë prapa mureve tuaja, murtaja do të shpërthejë mes jush. Armiqët do t'i rrethojnë qytetet tuaja me një darë aq të fortë, ²⁶saqë nuk do të keni asnjë dalje. Atëherë dhjetë gra do të kenë vetëm një furrë për të gatuar dhe buka do të ndahet me racion. E kur ta keni ngrënë racionin tuaj, ju do të ndiheni po aq të uritur sa edhe më parë.

²⁷E në qoftë se nuk më dëgjoni edhe atëherë dhe ende ngrini krye kundër meje, ²⁸ju do ta provoni tërë zemërimin tim dhe do të ndëshkoheni edhe shtatë herë më ashpër.

²⁹Uria do t'ju bëjë të hani mishin e fëmijëve tuaj. ³⁰Do t'i shkatërroj altarët, mbi të cilët ju u kushtoni flijime idhujve tuaj dhe do t'i hedh kufomat tuaja mbi gërmadhat e shtatoreve të idhujve tuaj. Unë do t'ju kthej shpinën plot neveri. ³¹Flijimet tuaja nuk do t'i pranoj më, qytetet tuaja do t'i bëj shkumb e hi dhe shenjtërorët tuaja do t'i shkatërroj. ³²Unë do ta shkretoj aq shumë vendin tuaj, saqë armiqët do të tmerrohen, kur ta shtien në dorë.

³³Unë do t'ju shpërndaj në tërë botën dhe do t'ju dëboj me shpatë. Fushat tuaja do të shkretohen dhe qytetet tuaja do të kthehen në një grumbuj gërmadhash. ³⁴⁻³⁵Në fund, vendi juaj do ta gjejë qetësinë që ju nuk donit t'ia jepnit. Kur toka do të mbetet e shkretë dhe ju do të detyroheni të banoni të shpërndarë midis armiqve tuaj, toka do të mund të kënaqet dhe t'i kompensojë vitet e humbura të djerrit.

³⁶⁻³⁷Por atë pjesë tuajën që do t'i përjetojë të gjitha këto dhe që do të mërgojë në vendet e armiqve tuaj, do ta bëj aq zemërlëshuar, saqë do të marrin arratinë edhe nga zhurma e gjetes që fëshfërit, njëlloj sikur ta ndiqte pas një ushtri armike. Ata do të pengohen dhe do të bien, do t'i turren njëri-tjetrit, megjithëse nuk i ndjek askush. Ju nuk do të jeni më në gjendje t'i bëni ballë asnjë armiku ³⁸dhe do të mbaroni në vend të huaj; vendi i armiqve tuaj do t'ju përpijë.

³⁹Ata që do të shpëtojnë gjallë si dhe pasardhësit e tyre, do të lëngojnë në vendet e armiqve për shkak të mëkateve të tyre dhe të parëve të tyre. ⁴⁰Por pastaj ata do t'i pranojnë mëkatet e tyre dhe mëkatet e të parëve të tyre; ata do të pendohen që ma kanë shkelur besën dhe kanë ngritur krye kundër meje. ⁴¹Ata do ta kuptojnë se unë duhej t'i ndëshkoja për këtë dhe t'i shpija në vendet e armiqve të tyre. Por, kur të nënshtrohet zemra e tyre kryengritëse dhe pasi të jenë penduar mjaft për mëkatet e tyre, ⁴²do ta kujtoj besëlidhjen time me Jakovin, Izakun dhe Avrahamin dhe do të ndërhyj, që pasardhësit e tyre të kthehen

përsëri në tokën e premtuar. ⁴³Ata, vërtet, u detyruan të largoheshin nga toka e premtuar, që ajo t'i kompensonte vitet e djerrit që ia kanë refuzuar; ata duhej t'i paguanin mëkatet e tyre, sepse nuk e përfillnin drejtësinë time dhe nuk e çanin kokën për urdhërimet e mia. ⁴⁴Por fakti që ata duhet të banojnë në vendet e armiqve të tyre, nuk do të thotë se unë u kam kthyer shpinën plotësisht dhe se dua t'i shkatërroj. Unë e mbaj premtimin, unë jam Zoti, Perëndia e tyre! ⁴⁵Me të parët e tyre lidha besëlidhje dhe popujve të tjerë u tregova fuqinë time dhe atëherë kur e nxora popullin tim nga Egjipti, që të bëhem Perëndia e tyre. Kjo besëlidhje mbetet e sigurt: unë jam Zoti!»

⁴⁶Këto janë ligjet, urdhërimet dhe vendimet gjyqësore që Zoti i ka shpallur për marrëdhënien ndërmjet tij dhe popullit të tij dhe që ai ua dha izraelitëve, nëpërmjet Moisiut, në malin e Sinait.

Rregullat për shpengimin e dhuratave të kushtuara

27¹⁻²Zoti i dha Moisiut udhëzime të tjera për t'ia transmetuar popullit: «Kur ndokush ka bërë be për t'i kushtuar Zotit ♦ një njeri, ai mund ta çlirojë atë me shpërblesë. ³⁻⁷Shpengimin ai duhet ta paguajë me monedha argjendi:

- për një burrë 20-60 vjeçar: 50
- për një grua me po atë moshë: 30
- për një mashkull 5-20 vjeçar: 20
- për një femër me po atë moshë: 10
- për një djalë 1-muajsh deri në 5 vjeç: 5
- për një vajzë me po atë moshë: 3
- për një burrë mbi 60 vjeç: 15
- për një grua me po atë moshë: 10

Monedhat e argjendit duhen peshuar sipas peshës së shenjtërores.

⁸Në qoftë se njeriu që e ka bërë këtë be, është tepër i varfër për ta paguar këtë çmim, ai duhet të shkojë te prifti, bashkë me atë që i ka kushtuar Zotit. Prifti do të caktojë një çmim më të ulët, të cilin njeriu mund ta paguajë.

⁹Kur ndokush i premtton Zotit një kafshë për flijim, kjo vlen si pronë e Zotit. ¹⁰Ajo nuk duhet të këmbehet me një kafshë më të keqe ose më të mirë. Ndryshe, të dyja kafshët do t'i takojnë Zotit. ¹¹Por, kur ndokush i premtton Zotit një kafshë, e cila del e papastër dhe nuk mund të përdoret si fli, ai duhet t'ia çojë priftit.

¹²Prifti do ta vlerësojë kafshën dhe do të caktojë çmimin; vendimi i tij është i pandryshueshëm. ¹³Kur pronari i kafshës do ta riblejë atë, ai duhet t'i shtojë çmimit të caktuar edhe një të pestën.

¹⁴Kur ndokush bën be për t'i dhënë Zotit shtëpinë e tij, vlerën duhet ta caktojë prifti; vendimi i tij është i pandryshueshëm. ¹⁵Kur ish-pronari do ta riblejë shtëpinë e tij, ai duhet t'i shtojë çmimit të caktuar edhe një të pestën.

¹⁶Kur ndokush ia kalon Zotit diçka prej pronës së tij të trashëgueshme, vlera do të matet sipas madhësisë së tokës. Një arë, ku mund të mbillen 20 kg elb, do të vlerësohet për 50 monedha argjendi.

¹⁷Në qoftë se toka i premtohet Zotit që nga viti i rikthimit, vlera e caktuar është e plotë, ¹⁸por kur dhurimi bëhet më vonë, prifti duhet ta ulë çmimin, sipas numrit të viteve që kanë ngelur deri në vitin tjetër të rikthimit. ¹⁹Në qoftë se ish-pronari do ta riblejë tokën e tij, ai duhet t'i shtojë vlerësimit të caktuar edhe një të pestën. ²⁰Në qoftë se ai ia ka premtuar Zotit arën e tij dhe pastaj ia shet një tjetri, pa u çliruar me shpërblesë prej Zotit, ai e humb përgjithmonë të drejtën e riblerjes. ²¹Dhe në qoftë se fusha është e lirë në kohën e vitit të rikthimit, ajo mbetet përgjithmonë pronë e Zotit dhe bashkohet me pronën e priftërinjve.

²²Kur ndokush dëshiron t'i kushtojë Zotit me be një arë, e cila nuk i përket tokës së tij të trashëgueshme, por është fituar me blerje, ²³prifti duhet ta llogaritë vlerën sipas numrit të viteve që mbeten deri në vitin e rikthimit. Shuma i takon Zotit dhe i duhet paguar shenjtërores po atë ditë. ²⁴Në vitin e rikthimit, fusha do t'i rikthehet pronarit, prej të cilit ai e kishte blerë. ²⁵Për të gjitha pagesat vlen pesha e shenjtërores.

²⁶Askush nuk mund t'i japë Zotit me be kafshën që ka lindur e para, qoftë ajo bagëti e trashë ose bagëti e imët; i parëlinduri gjithmonë i përket Zotit. ²⁷Në qoftë se është fjala për të parëlindurin e një kafshe të papastër, ai mund të çlirohet me shpërblesë, kur pronari i shton vlerës së caktuar edhe një të pestën. Në qoftë se kafsha nuk çlirohet me shpërblesë, priftërinjtë nuk mund t'ia shesin atë dikujt tjetër, me çmimin e caktuar sipas vlerës.

²⁸Në qoftë se ndokush i kushton Zotit përgjithmonë diçka prej pronës së tij, çfarëdo qoftë: njeri, kafshë ose një pjesë are, ajo nuk mund të çlirohet me shpërblesë, as nuk duhet t'i shitet një tjetri. Ajo i takon Zotit dhe është diçka veçanërisht e shenjtë, e rezervuar për Zotin.

²⁹Edhe njerëzit që i janë kushtuar ♦♦ Zotit në këtë mënyrë, nuk duhen çliruar me shpërblesë, por duhen vrarë.

³⁰Një e dhjeta pjesë e korrjeve ose e frutave të vjela i takon Zotit si tatim i shenjtë. ³¹Kur ndokush do të çlirojë diçka prej tyre, ai duhet t'i shtojë vlerës së caktuar edhe një të pestën. ³²⁻³³Edhe prej bagëtisë së trashë ose bagëtisë së imët një e dhjeta i takon Zotit. Kafshët nuk duhen zgjedhur sipas vlerës së tyre të madhe, ose të vogël; bariu duhet t'ia kalojë ato njerën pas tjetrës dhe çdo kafshë që është e dhjeta, duhet të nxirret mënjandë, sepse i takon Zotit. Ajo nuk duhet zëvendësuar me një tjetër, ndryshe të dyja kafshët

do t'i takojnë Zotit dhe nuk mund të çlirohen më.»

³⁴Këto janë urdhërimet që ua dha Zoti izraelitëve nëpërmjet Moisiut, në malin e Sinait.

♦ d.m.th. sendi i takon që atëherë priftit ose njeriut i caktohet shërbim në shenjtërore për të ndihmuar priftërinjtë. ♦♦

d.m.th. negativisht: që janë vënë (nga një tjetri) nën mallkimin e Zotit. Shih rastin e Jerihos (Josh 6,17; 7,1).